

**TULLILAITOKSEN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
VUOSILLE 2008-2011**

3.11.2006

muokattu 23.11.2006

Sisällysluettelo

1. Toimintaympäristön muutokset TTS-kaudella 2008-2011	3
1.1 Fiskaalinen tehtäväalue	4
1.2 Ulkomaankaupan sujuvuus	6
1.3 Yhteiskunnan suojaaminen	7
1.4 Tukitoiminnot	8
2. Toiminnan strategiset suuntaviivat	10
2.1 Strateginen tahtotila ja kytkeytyminen hallinnonalan yhteiseen strategiaan	10
2.2 Toiminnan painopisteet ja päämäärät TTS-kaudelle	11
2.2.1 Fiskaalinen tehtäväalue	11
2.2.2 Ulkomaankaupan sujuvuus	11
2.2.3 Yhteiskunnan suojaaminen	12
2.2.4 Tukitoiminnot	14
2.2.4.1 Tietohallinto	14
2.2.4.2 Henkilöstö-, talous- ja materiaalihallinto	14
3. Vaikuttavuus, toiminnallinen tuloksellisuus sekä henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	16
3.1 Perussuunnitelma	16
3.1.1 Fiskaalinen tehtäväalue	16
3.1.2 Ulkomaankaupan sujuvuus	18
3.1.3 Yhteiskunnan suojaaminen	19
3.1.4 Tukitoiminnot	20
3.1.5 Kehyspäättöksen mukaiset määrärahat	22
3.1.6 Henkisten voimavarojen hallinta	23
3.2 Kehittämissuunnitelma	26
3.2.1 Vuosaaren satamahanke	26
3.2.2 Vaalimaan tulliaseman tavara- ja henkilöliikenteen eriyttäminen	28
3.2.3 Muiden viranomaisten lukuun suoritettavat tehtävät	29
3.2.4 Liikkuvien ryhmien toimintamallin kehittäminen	31
3.2.5 Kotkan Palaslahden laajentaminen	31
3.2.6 Läpivalaisulaitteet	32
3.2.7 Kameravalvonta	33
3.2.8 Kehittämissuunnitelman mukaiset määrärahat	34

Liite 1. Peruslaskelma ja kehityslaskelma

Liite 2 Kehysehdotus

Liite 3 Tullin tietojärjestelmähankkeet, 11 kpl

1. Toimintaympäristön muutokset TTS-kaudella 2008-2011

Tullikoodeksin uudistustyö tuo uusia tehtäviä ja vaatimuksia Tullin kaikille tehtävälueille: fiskaalisuuteen, ulkomaankaupan sujuvuuteen ja yhteiskunnan suojaamiseen.

Tullikoodeksin uudistustyö on edennyt EU:n neuvostokäsittelyyn siten, että lainsäädäntö astuu voimaan todennäköisesti aikaisintaan vuonna 2010. Uudistuksen mukanaan tuoma keskitetty tullaus mahdollistaa tulliselvityksen toimittamisen keskitetysti tavaroiden sijainnista riippumatta. Keskitetty tullaus edellyttäne merkittäviä muutoksia niin tulliverotusta kuin maahantuonnin arvonlisäverotusta koskeviin menettelyihin ja lainsäädäntöön.

Muutoksella saattaa olla huomattavia vaikutuksia siihen, mikä EU:n jäsenvaltio on toimivaltainen suorittamaan tulliverotuksen. Muutoksilla saattaa siten olla myös vaikutuksia Suomen kantopalkkiokertymään. Lisäksi tullikoodeksia yksinkertaistetaan ja tullimenettelyihin liittyvät verotussäännökset uudistetaan. Tullauksen kansallisella keskittämisellä saattaa suunnittelukaudella olla myös vaikutuksia tullausasioiden käsittelyyn tullipiireissä.

Valtuutettu taloudellinen toimija, AEO (Authorized Economic Operator) on WCO:n Turvallisuusnormistossa (SAFE) määritelty ja EU:n Tullikoodeksin ns. turvallisuuslisäyksessä (648/05) hyväksytty status, joka voidaan myöntää hakemuksesta taloudelliselle toimijoille. Yhdessä EU:n jäsenvaltiossa myönnetty AEO-status tunnustetaan myös muissa jäsenvaltioissa. Kaikki AEO-statuksen saaneet toimijat rekisteröidään EU-laajuiseen rekisteriin. Jatkossa selvitetään mahdollisuuksia statuksen tunnustamiseen myös kolmansien maiden (esim. USA) taholta.

Valtuutetun taloudellisen toimijan-käsite (AEO) merkitsee lähinnä sellaista asemaa yritykselle, että tämä on huolehtinut Tullin etukäteen vahvistamalla tavalla turvallisuusjärjestelyt koko liiketoiminnassaan. AEO-status luo helpotuksia ja yksinkertaistuksia kyseiselle yritykselle, mikä keventää ns. sertifiointin jälkeen yritykseen kohdistuvaa viranomaisvalvontaa. Koska AEO-statuksen edellytykset ovat turvallisuuslähtöisiä, sertifiointiin liittyvät selvitykset ja toimintatapamuutokset tulevat aiheuttamaan merkittäviä kustannuksia sekä taloudellisille toimijoille että Tullin valvontasektorille (erilaisten selvitysten tekeminen sekä hyväksyttävien toimintatapojen ja -prosessien todentaminen). AEO-konseptin edellyttämää resurssointia Tullin osalta ei ole tässä vaiheessa mahdollista arvioida, koska AEO-kriteerit on vahvistettu vasta lokakuussa 2006. AEO-hakemuksia pitää käsitellä jo vuoden 2007 aikana.

Yhteisön tullilainsäädäntöä uudistettaessa on **riskienhallinnan** merkitys kasvanut, kun lainsäädäntöön on sisällytetty mukaan myös riskienhallintaa koskevia määräyksiä. Tullitoiminnasta pyritään saamaan mahdollisimman sujuvaa, mutta samalla takaamaan sen oikeellisuus ja yhdenmukaisuus sekä suojaamaan yhteiskuntaa ja torjumaan tullirikollisuutta. Tehokkaan riskienhallinnan avulla niukat tarkastusresurssit voidaan kohdistaa sinne, missä suurimmat riskit esiintyvät.

Tullikoodeksin osittaismuutoksen yhteydessä tullilainsäädäntöön lisättiin uusi vaatimus ulkoliikenteen ennakoilmoitusmenettelystä. Ennakoilmoitus on tehtävä määrämuotoisena kaikesta yhteisöön saapuvasta ja yhteisöstä poistuvasta tavaraliikenteestä kuljetettavaan tavaraan liittyvien turvallisuusriskien paljastamiseksi. Tullikoodeksi edellyttää jäsenvaltioilta myös **sähköisen riskianalyysin** tekemistä ennakoilmoitustiedoille: tullikoodeksin muutos velvoittaa Tullin valvontasektorin suorittamaan uutta tehtävää, jonka vaatimat investointi- ja henkilöstöresurssit eivät ole vielä tarkasti arvioitavissa, koska uusi velvoite johtaa samalla laajaan toimintaprosessien uudelleenarviointiin. Samalla sähköisen riskianalyysin piiriin sisällytetään

kaikki Tullin saamat ilmoitustiedot ja muut Tullin itse hankkimat tiedot - tällaisella kaikki Tullin toimintasektorit kattavalla riskianalyysitoiminnalla Tullin tarkastuskapasiteetti on mahdollista kohdistaa keskeisimmille riskialueille.

1.1 Fiskaalinen tehtäväalue

GSP-alkuperäsääntöjen ja myöhemmin myös muiden vapaakaupan alkuperäsääntöjen laaja uudistusprosessi jatkuu komissiossa ja neuvostossa samoin kuin kansallisella tasolla. Komission on määrä antaa tätä koskeva asetusehdotus lähiaikoina. Vaikka vapaakauppaetujen suhteellinen merkitys voi lähivuosina vielä jossain määrin vähentyä tuonnissa, niiden merkitys säilyy viennissä, koska sopimusmailla on yleensä korkea tullitaso. EU todennäköisesti ottaa käyttöön samaan aikaan entistä enemmän polkumyyntitulleja ja vastaavia toimia suojellakseen omaa teollisuuttaan ja maatalouttaan. Nämä toimet on usein sidottu tuotteen alkuperään, jolloin yleisten alkuperäsääntöjen ja -asiakirjojen merkitys kasvaa.

Eteläisten jäsenvaltioiden ajama eräiden tuontitavaroiden alkuperämerkintäpakko saattaa toteutua lähivuosina ja aiheuttaa siinä tapauksessa Tullille lisätehtäviä, myös alkuperämerkintöjen oikeellisuuden valvontaa ja tarkastuksia. Sähköisen tullin eteneminen EU:ssa lisää paineita kehittää alkuperä-asiakirjat sellaisiksi, että niitä voidaan helposti lähettää ja säilyttää sähköisessä muodossa. Tämä asettaa erityisiä vaatimuksia näiden asiakirjojen sisällön kehittämiseksi ja toisaalta niiden oikeellisuuden varmistamiselle.

Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) käsiteltävänä on käytetyn auton arvonmääritysmenettelyä ja syrjimättömän veroprosentin selvittämistä koskeva **muutoksenhakuasia**, jonka ratkaisulla saattaa olla merkittäviä vaikutuksia autoverotuskäytäntöihin. Lisäksi KHO saattaa suunnittelukaudella saada käsiteltäväkseen muitakin periaatteellisesti merkittäviä asioita, koska kaikkiin vuonna 2003 muutettua autoverolakia koskeviin riitakysymyksiin ei ole vielä saatu ylimmän oikeusasteen kantaa.

Euroopan yhteisöjen komissio on antanut 5.7.2005 **ehdotuksen direktiiviksi henkilöautojen verotuksesta** (KOM(2005) 261 lopullinen). Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden pitäisi luopua henkilöautojen rekisteröintiverojen kantamisesta vuoden 2016 alkuun mennessä, ottaa siirtymäaikana käyttöön rekisteröintiveron palautusjärjestelmä sekä säätää rekisteröintiveron perusteeksi hiilidioksidipäästöt. Rekisteröintiveron poistaminen ei ole saanut Neuvostossa tukea; lisäksi CO₂-tekijän osalta on esitetty paljon vastakkaisia näkemyksiä ja ainoastaan palautusjärjestelmä on saanut jäsenvaltioilta merkittävämpää kannatusta. Koska ehdotuksen hyväksyminen edellyttää kaikkien jäsenvaltioiden yksimielisyyttä, direktiiviehdotus ei toteutune suunnittelukaudella.

Euroopan unionin moottoriajoneuvoalaa koskeva **ryhmäpoikkeusasetus** (EY) nro 1400/2002 tuli voimaan 1.10.2002. Asetuksen sijoituspaikkaa koskenut siirtymäaika päättyi 1.10.2005 ja ajoneuvojen toimittajat eivät voi enää sopimusehdoin rajoittaa jälleenmyyjien oikeutta perustaa myymälöitä tai jakelupisteitä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että uusien ajoneuvojen maahantuontia saattaa harjoittaa nykyistä useampi toimija ja että samaa ajoneuvomerkkiä voi tuoda maahan useampi kuin yksi maahantuoja. Toistaiseksi rinnakkaistuonti on lisääntynyt uusien moottoripyörien kohdalla. Vastaavia muutoksia voi ilmetä suunnittelukaudella myös uusien autojen osalta. Tilanne vaatiikin jatkuvaa seurantaa ja mahdollisten muutosten ennakointia.

Tullihallitus on yhdessä valtiovarainministeriön kanssa selvittänyt mahdollisuutta ottaa käyttöön vientipalautusjärjestelmä sitä koskevien yhteisöoikeudellisten vaatimusten takia. Kun ajoneuvo

vietäisiin ulkomaille, ajoneuvon vientihetken yleiseen kotimaiseen vähittäismyyntiarvoon sisältyvä autovero palautettaisiin viejälle. Palautettavan jäännösveron määrä laskettaisiin samojen perusteiden mukaan kuin laskettaessa veroa käytetyille tuontiajoneuvoille, jolloin tuonnin ja viennin verokohtelut olisivat pitkälti toistensa peilikuvia. Muutos lisäisi autoverotuksen resurssitarpeita.

Euroopan yhteisön tuomioistuimessa on vireillä useita Suomen ja muiden jäsenvaltioiden autoverotusta koskevia asioita, joilla saattaa olla vaikutuksia autoverotuksen toimintaympäristöön.

Valtiovarainministeriö on 19.5.2006 asettanut työryhmän **kehittämään muutoksenhakujärjestelmää välillisessä verotuksessa**. Työryhmän tehtävänä on selvittää, voidaanko välilliseen verotukseen luoda sellainen muutoksenhakujärjestelmä, jossa oikaisumenettely on erotettu tuomioistuinmenettelystä, ja olisiko tarkoituksenmukaista käsitellä välillisiä veroja koskevia valituksia alueellisissa hallinto-oikeuksissa. Työryhmän määräaika päättyy 31.3.2007. Työryhmän ehdotukset saattavat johtaa tulli- ja autoverotuksen muutoksenhakumenettelyn uudistamiseen.

Väylämaksulain uudistamisella laki saatettiin vastaamaan verolain vaatimuksia. Muutos vaikutti olennaisesti Tullin ja Merenkululaitoksen toimivallan jakoon siten, että Tullin rooli väylämaksua hallinnoivana veroviranomaisena korostui. Väylämaksulakia tultaneen edelleen kehittämään siten, että tuettaisiin kattavammin myös merenkulun liikennepoliittisia tavoitteita. Tullihallitus on tarvittaessa mukana lainvalmistelutyössä. Väyläverotuksen prosessit määritellään ja uudistetut menettelyt otetaan käyttöön viimeistään yhdessä uuden väyläverotusjärjestelmän (VÄVE) kanssa.

Verotilihanke esitettäneen vahvistettavasti eduskunnalle syksyllä 2007 ja tulisi voimaan 2010 alusta. Verohallinto tulee esittämään Tullille, että maahantuonnin arvonlisäveron osalta siirryttäisiin kotimaan arvonlisäveron mukaiseen maksuaikajärjestelmään. Mikäli ehdotus toteutuu, aiheuttaa se jonkin verran toiminta- ja järjestelmämuutoksia.

Valmisteverotuksen järjestelmädirektiivi 92/12/ETY on kokonaisuudessaan uudistettavana. Uudistukset koskevat muun ohessa EMCS-järjestelmän käyttöönoton edellyttämiä säännöksiä, jotka olennaisesti muuttavat valmisteveronalaisten tuotteiden kuljetus- ja valvontamenettelyjä. EMCS-järjestelmän käyttöönotto-aikataulun vuoksi järjestelmädirektiivistä johtuvien muutosten on oltava kansallisessa lainsäädännössä vuonna 2008. Neuvostossa on lisäksi käsitellyssä komission ehdotus järjestelmädirektiivin 7-10 artikloiden muuttamiseksi. Nämä säännökset koskevat mm. matkustajatuontia, kaukomyyntiä ja muita tilanteita, joissa tuotteita, joista valmistevero on maksettu yhteen jäsenmaahan, siirretään kulutettavaksi toiseen jäsenvaltioon.

Valmisteverotuslaki uudistetaan järjestelmädirektiivin aiheuttamien muutostarpeiden lisäksi myös kansallisten verotusmenettelyjen osalta. Tällöin selvitetään erityisesti valmisteverojen ilmoittamis- ja maksamisenmenettelyjen uudistamistarve.

Komissio on myös aloittanut **alkoholiverodirektiivin sekä tupakkaverodirektiivin uudistamisen**. Muutokset kohdistuvat alkoholi- ja tupakkaverotuksen rakenteisiin. Toteutuessaan nämä muutokset vaikuttaisivat kansalliseen valmisteverotukseen vuonna 2008 tai 2009.

Jäteverotuksen kokonaisuudistuksen valmistelu aloitettaneen vuoden 2007 aikana. Uusi lainsäädäntö tulee voimaan aikaisintaan vuonna 2009. **Kansalliseen energiaverolainsäädäntöön** tehdään useita tarkennuksia vuoden 2007 aikana.

Juomapakkausveron jo säädetyt muutokset tulevat voimaan vuoden 2008 alusta. Lisäksi tutkitaan ko. lain veropohjan mahdollista laajentamista.

1.2 Ulkomaankaupan sujuvuus

Toimitusketjujen turvallisuusvaatimukset ovat johtaneet tullialalla uusiin menettelyihin, joita on valmisteltu sekä WCO:n että EU:n piirissä. Yhteisössä on jo hyväksytty tullikoodeksin osittaisuudistus, joka sisältää vaatimuksen ennakoilmoittamisesta sekä yhteisöön saapuvista että yhteisöstä lähtevistä lasteista. Uusi menettely tulee voimaan vuoden 2009 heinäkuussa sähköisenä menettelynä. Kyse on sekä taloudellisten toimijoiden että EU:n tullien kannalta uudesta työtehtävästä, jolla on vaikutuksia sekä henkilöresurssi-, toimintatapa- että tietojärjestelmä-tarpeeseen.

Sähköisen toimintaympäristön kehittäminen on EU:n keskeinen suunnittelukaudelle ja sen ylikin vaikuttava tavoite. EU:ssa valmistellaan tullikoodeksin kokonaisuudistusta ja siihen liittyvää sähköistä tullia koskevaa päätöstä, jonka kokonaisuuden tarkoitus on yksinkertaistaa säännöstöä ja tehdä sähköisestä ilmoittamisesta ja tiedon käsittelystä pääsääntö. Sähköinen asiointi käsittää sekä asiakkaan ja tullin että EU:n tullien väliset yhteydet. Uudistukseen sisältyy mm EU-alueella keskitetyn tullauksen mahdollisuus. Uudistuksen seuraamiseen ja työhön osallistumiseen lukuisissa valmisteluelimissä sitoutuu suunnittelukautena merkittävä työpanos samoin kuin tietojärjestelmien määrittämiseen ja toimintamallien suunnitteluun. Uudistuksilla on suuri vaikutus työmalleihin Suomen tullissa.

Laadunvarmistuksen kehittämiseen liittyy yhtäältä oman toiminnan tehostamista ja tuloksellisuuden parantamista mutta myös yhteisötasolla samantasoisien valvonnan järjestämistä kaikissa tullitoimipaikoissa. EU:ssa on kehitteillä yhteiset tarkastus- ja ennakkotarkastusstandardit sekä yhteiset hyväksymisstandardit helpotusten myöntämiseksi. Toiminta yhteisöluvan perusteella edellyttää jäsenvaltioiden yhteistyötä tarkastus- ja valvontajärjestelyjen vahvistamiseksi, joten sitä kautta osalliset jäsenvaltiot voivat edelleen seurata toiminnan asianmukaisuutta.

Venäjä on tällä hetkellä jo noussut Suomen suurimmaksi kauppakumppaniksi ja kaupan arvioidaan edelleen kasvavan. Lisäksi transitoliikenne Suomen kautta Venäjälle on arvomääräisesti jo noin viisinkertainen verrattuna Suomen vientiin Venäjälle. Tonnimäärissä transiton osuus vientiin verrattuna on tasaisempi. Nytemmin transiton kasvu on tasaantunut. Suunnittelukaudella arvioidaan transiton edelleen kasvavan, joskin maltillisemmin kuin viime vuosina. Suomen asema transitoväylänä on säilyttänyt suhteellisen kilpailukykyä EU:n laajenemisen jälkeenkin. Tämän tilanteen arvioidaan vallitsevan koko suunnittelukauden ajan.

Kaupallisen liikenteen sujuvuuteen tähtäävä kehittämistyö yhteistyössä Venäjän tullin kanssa on painopistealueena koko suunnittelukauden. Myös Venäjänliikenteeseen liittyvien sähköisten tullimenettelyjen kehittäminen yhä enemmän EU-yhteyksissä jatkuu suunnittelukaudella. Samaan aikaan kehitetään nykyisiä tullimenettelyjä (mm. TIR), siten että sujuvuutta ja oikeellisuuden varmistamista voidaan edistää.

Tullin asiakaskunnan toimintaympäristössä tapahtuu muutoksia, jotka vaikuttavat Tullin ulkomaankaupan ja asiakashallinnan toimintaprosesseihin: (1) teollisuuden ja kaupan kansainvälistyminen merkitsee, että niiden hankinta- ja markkina-alueet ovat maailmanlaajuisia; (2) yritykset muodostavat logistiikkansa tehostamiseksi ketjuja tai verkkoja, joilla ne pyrkivät vastaamaan nopeasti ja täsmällisesti eri puolilla maapalloa olevien asiakkaidensa tarpeisiin; (3) yritykset ovat keskittymässä omaan ydinosaamiseensa ja hankkivat enenevässä määrin ulkopuolisia logistisia palveluja, joita hallitaan yhä useammin rajojemme ulkopuolelta.

Toisaalta ulkomaankaupan parissa toimii edelleen PKT-yrityksiä, joiden hankintakanavat ovat vakiintuneita ja markkinat paikallisia. Oman asiakasryhmänsä muodostavat muuhun kuin kaupalliseen tarkoitukseen tavaroita ulkomailta hankkivat henkilöt ja matkustajat.

Ulkomaankaupan tilastoinnin ja muun tietopohjan kannalta toimintaympäristön keskeinen muutos on EU-alueen tapahtunut ja tuleva laajeneminen ja taloudellisen integraation syveneminen EU-alueella. Yhä suurempi osa Suomen ulkomaankaupasta käydään muiden jäsenmaiden kanssa. Tämän vuoksi on haastavaa seurata EU-kaupan tavaravirtoja niin, että kansallisessa päätöksenteossa tarvittava ulkomaankauppaan liittyvä tietopohja voidaan säilyttää riittävässä laajuudessa. EU:ssa ja kansallisesti keskustellaan yhä enemmän tilastoinnista yrityksille aiheutuvasta tiedonantorasituksesta.

Suomen asema logistisena linkkinä Venäjälle suuntautuvassa tavaravirrassa asettaa omat haasteensa tilastollisen tietopohjan laadulle. Tavaroiden kauttakulkuun ja jakeluun liittyvät järjestelyt ovat muuttumassa yhä monimuotoisemmiksi ja tavaravirran tarkoituksenmukainen tilastointi on yhä vaativampaa.

Kolmas ympäristöluontoinen muutos tiedon tuotantoon liittyen on koko EU:n kattavien keskitettyjen tullaus- ja mahdollisesti myös ALV-järjestelmien kehittyminen. Kyseisenlaisia järjestelmiä on EU:n kehittämissuunnitelmissa jo suunnittelukaudelle. Käytännössä kaikilla EU:n tullausjärjestelmien muutoksilla on seurauksia myös ulkomaankauppaan liittyvän tiedon tuotannolle.

1.3 Yhteiskunnan suojaaminen

Toimintaympäristön muutokset on arvioitu viimeksi tullin toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2007-2010. Toimintaympäristössä tapahtuneita uhkia on tuolloin tarkasteltu tullin omien uhkakuvien ja PTR-yhteistyössä valmisteltujen yhteisten uhka-kuvien pohjalta. Tilanne pääuhkien osalta ei ole muuttunut olennaisesti viime tarkastelun jälkeen.

Arvio siitä, että järjestäytynyt rikollisuus tulee käyttämään hyväkseen EU:n laajenemista, on osoittautunut oikeaksi. Suomen kautta tapahtuvan transito-viennin on voitu todeta olevan entistä enemmän hämäräperäisten, venäläistaustaisten liikeyritysten käsissä. Nämä yritykset käyttävät hyväkseen laillisia tavaravirtoja ja soluttautuvat lailliseen yritystoimintaan. Salakuljetusten osalta on tapahtunut selvä siirtymä alkoholin salakuljetuksesta tupakan salakuljetukseen. Taustalla on voitu todeta olevan samat organisaatiot, jotka aiemmin hoitivat alkoholin salakuljetusta. EU:n laajeneminen toi mukanaan myös ennakoitua huumausaineiden salakuljetuksen kasvua.

Tavaravirrat sisäliikenteessä ovat olleet ennätysuuria. Kaupallisen Suomen kautta tapahtuvan transitoliikenteen merkittävä kasvu, jonka on ennakoitu jatkuvan tulevinakin vuosina asettaa vaatimuksia erityisesti Kaakkois-Suomen satamien ja itärajan suurten rajanylityspaikkojen varustelulle ja resurssoinnille. Tässä suhteessa on tärkeää, että suunnitellut läpivalaisulaiteinvestoinnit samoin kuin LIPRE-järjestelmien laajennus toteutetaan.

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa on määritetty tavoitteita mm. tullirikostorjunnalle ja PTR-yhteistyölle. Parhaan tuloksen ja resurssien tehokkaan käytön varmistamiseksi on tarkoitus tehdä samoja asioita samaan aikaan yli hallinnonalojen rajojen. Ohjelmalla pyritään tehostamaan ja systematisoimaan talousrikostorjuntaa ja harmaan talouden torjuntaa muun muassa siten, että torjuntaa tehostavan lainsäädännön valmistelu ja torjuntaan osallistuvien viranomaisten toiminnan

koordinointi kytketään valtionhallinnon tulosohjaukseen aiempaa selvemmin asianomaisen ministerityöryhmän kautta. Suurin muutos aiempaan on se, että lainsäädäntöhankkeet samoin kuin ne operatiiviset hankkeet (esim. maalitoiminta), jotka aiotaan toteuttaa ohjelmien puitteissa, tuodaan yhteisesti valtionhallinnon budjetoitiprosessiin siten, että vastuuviranomaiset sitoutuvat rahoittamaan toimenpiteet omalta osaltaan.

Syyskuussa 2005 voimaan tullut rajavartiolaitonlaki ei ole aiheuttanut muutoksia vakiintuneeseen työnjakoon tullin ja rajan välillä. Merkittävin muutos tässä suhteessa tulee olemaan suunnittelukaudella tapahtuva **Baltian maiden liittyminen Schengen-sopimukseen**. Tämän seurauksena tulli jää yksin toimimaan sisärajoille, joka tulee vaikeuttamaan tullivalvontaa ja aiheuttaa toiminnallisia muutoksia tullivalvonnalle.

Mikäli **alkoholiveroa nostetaan** oleellisesti aiheuttaa se paineita resurssointiin, koska alkoholin entisestään kasvavan hinnaneron vuoksi on todennäköistä, että salakuljetus itärajan yli ja Virosta tulee kasvamaan. Sanottuja resurssipaineita voidaan osaksi helpottaa kehittämällä perusvalvonnan liikkuvuutta ja kohdistamalla sen työtä nykyistä tehokkaammin (ennakkotiedon ja sen perusteella tehtävän) riskianalyysin avulla.

1.4 Tukitoiminnot

Tietohallinnon toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset voidaan jakaa karkeasti sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden tarpeiden muutoksiin, teknologisiin muutoksiin, yhteistyöverkostossa tapahtuviin muutoksiin ja työvoimaympäristön muutoksiin.

Tietohallinnon **asiakkaiden toiminnassa** tapahtuvat muutokset ja niistä johtuvat tietojärjestelmätarpeet on kuvattu tämän dokumentin muissa kohdissa. Tullin toiminnot tarvitsevat suunnittelukauden aikana useita suuria järjestelmiä toimintansa tueksi. Uudet toimintatavat edellyttävät myös ympärivuorokautista järjestelmähallintapalvelua.

Teknologian vaatimia muutoksia ei Tullissa ole viime vuosina tehty siinä määrin kuin olisi ollut tarpeen. Nyt vaadittavat teknologiamuutokset osuvat samaan ajanjaksoon kuin toiminnan edellyttämät lukuisat uudet tietojärjestelmät. Tullin asiakkaat edellyttävät, että Tulli voi tarjota esimerkiksi tiedonvälitykseen uusia teknisiä ratkaisuja raskaan EDI-teknologian lisäksi. Tullin toiminta edellyttäisi myös mobiileja palveluita, joita nyt ei ole tarjolla.

Yhteistyöverkostossa erityisesti EU, PTR ja ValtIt tuovat sekä haasteita että mahdollisuuksia. ValtIt:ltä odotetaan mm. infraan ja dokumentinhallintaan liittyviä yhteisiä palveluja. EU lainsäädäntö tuo erityisesti aikatauluhaasteita.

Tullin tietohallinnon toiminnan muutokset edellyttävät **henkilöstön osaamisrakenteen muutosta**. Osaavista, ostopalvelun, johtamisen ja toiminnan linjauksien taitavista ICT-resurssista oletetaan olevan pulaa koko suunnittelukauden ajan.

Toimintaympäristön muutosten vuoksi **henkilöstöpolitiikan on oltava ennakoivaa** ja suunnitelmallista sekä tullilaitoksen imagon ja kilpailukyvyn kunnossa. Lisäksi henkilöstön työssä jaksamiseen on kiinnitettävä huomiota. Tiedossa olevat muutokset lisäävät Tullin tehtävien vaativuutta ja edellyttävät entistä osaavampaa henkilöstöä. Erityisesti asiakaspalvelua, yhteiskunnan suojaamista sekä hyvän hallinnon oikeudenmukaisuutta ja luotettavuutta koskevat vaatimukset kasvavat.

Työmarkkinoilla **kilpailu työvoimasta lisääntyy** yhä enemmän ja pula osaavasta työvoimasta uhkaa jo lähivuosina. Lisäksi tullilaitos joutuu selviytymään tehtävistään tulevaisuudessa tuottavuusohjelman mukaisesti niukkenevilla resursseilla. Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset asettavat vaatimuksia myös muutostilanteiden hallintaan; mm. henkilöstön osaamisen varmistamiseen ja resurssien kohdentamiseen. Eläkkeellelähdön ja muun vaihtuvuuden seurauksena tullilaitoksessa on lähivuosina suuri vaihtuvuus, minkä johdosta osaamisen varmistamiseen ja kehittämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Myöskään sitoutuminen työpaikkaan ei välttämättä ole niin vahvaa kuin aikaisemmin, minkä vuoksi hyvän työilmapiirin ylläpidon ja kehittämisen on oltava osana jokapäiväistä toimintaa.

Tullilaitoksen tehtävien määrän ennakoitaan lisääntyvän, ulkomaankaupan kasvavan ja rikollisuuden lisääntyvän. Lisäksi EU:sta tulevat uudet vaatimukset, lainsäädännön muutokset ja tullin strategioiden toteutus vaikuttavat toimintamalleihin ja tuovat uusia osaamisvaatimuksia henkilöstölle.

Verotustehtävissä toiminta automatisoituu ja tehostuu entisestään ja vaadittavan asiantuntemuksen lisäksi tietotekniset taitovaatimukset painottuvat. Tietomassojen käsittelyssä hyödynnetään entistä enemmän tietotekniikkaa, jonka avulla tarkastus- ja valvontatoimenpiteitä voidaan suunnata nykyistä tehokkaammin. *Ulkomaankaupan sujuvuuden* osalta yritysten konsultointi ja räätälöidyt menetelmät lisääntyvät, logistiikkaputken nykyistä paremman hallinnan merkitys korostuu ja sujuvuuden lisääminen edellyttää vahvaa ja laaja-alaista tulliasioiden tuntemusta. Myös tarve yritys kohtaisten informaatiopalvelujen kehittämiseen lisääntyy ja tarve asiakaspalvelutilanteiden sujuvaan ratkaisemiseen kasvaa. *Yhteiskunnan suojaamisen alueella* rajan ylittävän rikollisuuden määrä ja ammattimaisuus lisääntyvät. Näihin haasteisiin vastattaessa perusvalvonnan ja rikostorjunnan henkilöstön (perus- ja erityis-)koulutus sekä teknisten välineiden monimutkaistuminen sitoo henkilötyöpanosta nykyistä enemmän. Lisäksi viranomaisyhteistyö ja kansainvälinen yhteistyö lisääntyvät, mikä puolestaan luo vaatimuksia valvontahenkilöstön osaamiselle. Riskianalyysin korostunut asema tuo uusia osaamisvaatimuksia.

Edellä mainittuihin toimintaympäristön muutoksiin ja tullilaitoksen tehtävien kehitykseen liittyvät yksityiskohtaisemmat henkilöstöstrategiset valinnat ja linjaukset sekä noudatettava henkilöstöpolitiikka on linjattu Tullin henkilöstöstrategiassa ja -ohjelmassa.

Kehittämishankkeiden läpivieminen muuttaa syvällisesti taloushallinnon rutiineja, mm. työketjuja, ihmisten toimenkuvia, osaamisvaatimuksia ja organisointia. Muutoksessa on varmistettava uusien toimintatapojen määrittely ja käytäntöön vieminen, määritettävä tarvittavat resurssit ja panostettava henkilöstön kouluttamiseen. Mahdollinen henkilöstön uudelleen kohdentaminen toteutetaan Tullin henkilöstöstrategian ja henkilöstöpolitiikan periaatteita sekä arvoja noudattaen. Lisäksi on varmistettava tarvittava varamiehitys ja varmistettava, ettei vaarallisia työyhdistelmiä synny.

Valtion hankintastrategian mukaisesti ja hankintalainsäädännön uudistumisen vuoksi tullilaitos pyrkii tukeutumaan mahdollisimman paljon Hanselin kilpailuttamiin palveluihin. Tullilaitoksen ydintehtäviin liittyviä hankintoja keskitetään entistä enemmän toiminnan vaatimuksien mukaisuuden, yhteensopivuuden ja hankintaan liittyvien volyymietujen saannin varmistamiseksi. Samalla tavoitteena on lisätä myös ns. verkostoitumista eri viranomaisten kanssa volyymietujen saamiseksi ja resurssien käytön tehostamiseksi niillä osa-alueilla, joissa Hansel ei palvelua tarjoa.

2. Toiminnan strategiset suuntaviivat

2.1 Strateginen tahtotila ja kytkeytyminen hallinnonalan yhteiseen strategiaan

Tullin strategiat ja tavoitteet ovat linjassa hallinnonalan strategioiden ja tavoitteiden kanssa. Hallinnonalan strategisista tavoitteista on taulukkoon poimittu ne kohdat, joiden katsotaan erityisesti linkittyvän tullin strategiisiin tavoitteisiin. Tullin perusstrategiat eli asiakasstrategia ja valvontastrategia nivoutuvat Tullin päätehtäviin siten, että ulkomaankaupan sujuvuuden edistämässä painottuu keskeisimpänä **asiakasstrategia**, yhteiskunnan suojaamisessa **valvontastrategia** ja fiskaalisissa tehtävissä sekä asiakas- että valvontastrategia ohjaavat keskeisesti toimintaa EU:n sekä kansallisen tulli- ja verolainsäädännön mukaisesti. **Resurssi-strategia** yhdistyy asiakas- ja valvontastrategiaan määrittämällä voimavarat ja keinot päätehtävien hoitamiseen.

Hallinnonalan strategiset päämäärät ja tavoitteet		
<p>Yritykset ja yksityiset</p> <ul style="list-style-type: none"> * Hallinnon tehokkuus, hyvä hallintotapa ja korkea laatu; mahdollisimman pieni hallinnollinen rasite velvoitteiden hoitamisesta * Hyvä palvelu; Tulli asiakaslähtöisten tulli- ja veropalvelujen tuottajana; sujuvat asiakas-kokemukset valtiovarainhallinnon vastuulla olevien henkilöstöratkaisujen, työympäristöratkaisujen sekä IT- ja muiden tukipalvelujen mahdollistamina * Yhdenvertainen kohtelu ja markkinoiden häiriötön toiminta * Ennakoitavuus ja tuki päätöksen teolle * Julkisen taloudellisen toiminnan läpinäkyvyys <p>Valtionhallinto</p> <ul style="list-style-type: none"> * Laadukas julkisen toiminnan ja talouden kokonaisohjaus; tukee vahvaan analyttiseen näkemykseen perustuvaa päätöksentekoa * Ydintoiminnan mahdollistavat tehokkaat konsernipalvelut <p>Euroopan unioni</p> <ul style="list-style-type: none"> * Yhteisötason lainsäädännön ja linjausten toteuttaminen kansallisella tasolla * Tehokkuutta valmisteluun, hallinnon prosesseihin ja menettelyihin 		
Tullin strategiset tavoitteet		
Asiakasstrategia	Valvontastrategia	Resurssi-strategia
Tavoitteena on tarjota eri asiakasryhmille parhaiten sopivat tavat hoitaa tulliasiointiin liittyvät ilmoitukset ja muut muodollisuudet kustannustehokkaasti sähköisiä palveluratkaisuja hyödyntämällä.	Tulli suojaa tehokkaasti yhteiskuntaa ja turvaa verotuksen valvonnan avulla todennetuilla riskialueilla. Tulli on tehokas toimija yhteiskunnalliselta vaikuttavuudeltaan merkittävimmän ja tasapuolisen kilpailun vaarantavan tullirikollisuuden torjunnassa.	Parannetaan Tullin kilpailukykyä työnantajana. Henkilöstöresurssit mitoitetaan tehtäviin nähden oikein. Tullilla on käytössään osaava ja motivoitunut henkilöstö. Tullilla on tehtäviin nähden oikein mitoitettut toimitilat ja tarvittavat laitteet.
Asiakasyhteistyön tavoitteena on saada asiakkaat mukaan vuorovaikutteiseen Tullin toiminnan ja tullipalvelujen kehittämiseen.	Tullilla on kaupallisen liikenteen ja tavaravirtojen paras asiantuntemus, mikä tuo lisäarvoa vakiintuneeseen kotimaiseen viranomaisyhteistyöhön.	Tietohallinto tukee Tullin toiminnan laatua ja tehokkuutta sekä mahdollistaa uudet ja integroidut toimintamallit, joilla toimitaan asiakkaiden ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.
Sisäisenä tavoitteena on parantaa tullitoiminnan oikeellisuutta, yhdenmukaisuutta, kustannustehokkuutta ja riskien hallintaa sekä asiakastyytyvyyttä.	Suomen Tullin ja Venäjän Tullin yhteistyössä käytettävät keskeiset keinot ja menettelytavat saadaan EU:n ulkorajavalvonnan yleisiksi toimintamalleiksi.	Tullin toiminnot tehdään viestinnän avulla tutuiksi kansalaisille, sidosryhmille ja omalle henkilöstölle.

2.2 Toiminnan painopisteet ja päämäärät TTS-kaudelle

2.2.1 Fiskaalinen tehtäväalue

Fiskaalisella tehtäväalueella strategisena tavoitteena on varmistaa, että Tullissa on korkeatasoinen ja palveluhenkinen verotustoimi, joka suorittaa kaikki verotustehtävänsä lainmukaisesti ja tehokkaasti, soveltaa sujuvia ja kaikille osapuolille kustannuksiltaan edullisia menettelyjä sekä varmistaa veronsaajien, verovelvollisten ja muiden asiakkaiden tasapuolisen kohtelun.

Strategiset painopisteet fiskaalisella tehtäväalueella:

Palvelutoiminnan kannalta keskeistä on asiakaslähtöisten teknologiaa hyödyntävien *sähköisten ja vuorovaikutteisten palvelujen kehittäminen* ja niiden hallinta. Tavoitteena on myös helpottaa ja yksinkertaistaa veroilmoittamista ja muuta asiointia sekä tehostaa ja kehittää asiakasyhteistyötä sekä asiakaspalvelua ja ohjeistusta.

Aktiivisella *lainsäädännön valmisteluun* osallistumisella pyritään varmistamaan ennakkolisesti mahdollisimman yksinkertainen ja tehokas lainsäädännön toimeenpano ja vaikutusten seuranta. Kehitetään ja ylläpidetään verotuksen oikeellisuutta takaavia ja kustannustehokkaista verotusmenettelyjä. Selvitetään nykyiseen verotusmenettelyihin tarvittavia muutoksia, tehdään tarvittavat lainsäädäntömuutosesitykset ja uudistetaan verotusjärjestelmiä.

Verojen ja tullien kertyminen varmistetaan yhtenäisesti ja joustavasti *toimivan verotusorganisaation* avulla.

Toimitaan *yhteistyössä asiakkaiden kanssa* ja tarjotaan parempaa asiakaspalvelua joustavasti eri asiakasryhmien tarpeiden mukaan. Asiakasstrategian toimeenpanossa huomioidaan kunkin verotustoiminnon ja asiakkaiden liiketoimintojen erityispiirteet sekä vaatimukset.

Tuetaan asiakkaiden omatoimista ja oikeamääräistä veronmaksamista hyvällä asiakaspalvelulla, ennakoivalla ohjauksella ja kohdennetulla valvonnalla.

Huolehditaan *verotushenkilöstön erityisosaamisesta* ja sen kehittämisestä.

2.2.2 Ulkomaankaupan sujuvuus

Tulli on ulkomaankaupan edistäjä, joka turvaa yritysten ulkomaankaupan sujuvuutta, kumppanuuteen perustuvalla asiakasyhteistyöllä ja tukeutumalla sähköiseen tiedonsiirtoon logististen toimitusketjujen hallinnassa.

Strategiset painopisteet ulkomaankaupan tehtäväalueella:

Asiakasstrategian saattaminen käytännön toiminnaksi kehittämällä tullipalveluja ja palveluprosesseja asiakkaiden tarpeiden mukaan asiakasryhmittäin. Asiakkaille annettava palvelu ja vaatimukset määritetään ja palvelu toteutetaan asiakassegmenteittäin yhtäläisin periaattein koko maassa. Lisäksi asiakkaiden tullitoiminnan oikeellisuutta hallitaan koko prosessiketjun matkalla asiakasryhmäkohtaisesti laadittujen laadunvarmistusmallien avulla.

Asiakastietojen hallintaa tehostetaan siten, että tietojen käytettävyys palvelee asiakassuhteiden hallintaa ja hoitamista, Tullin resurssien parempaa kohdentamista sekä valvonnallisten tietojen saannin tarpeita.

Tulliselvitysprosessia tehostetaan tietotekniikan avulla. Tullin olemassa olevia ja uusia *tietojärjestelmiä kehitetään* vastaamaan yhä nopeamman logistiikan vaatimuksiin kuitenkin turvallisuusperusteisia vaatimuksia taikka tulliselvityksen verotuksellista oikeellisuutta unohtamatta. EU:n sähköisessä tullihankkeessa kehitettävät toiminnot ja vaatimukset integroidaan jo olemassa oleviin tai varta vasten luotaviin kansallisiin järjestelmiin. Sähköisiä ilmoitusmenettelyjä on kehitettävissä myös pienasiakkaiden tarpeisiin hyödyntäen täysin yleisesti käytettävissä jo olevia web-selaimen perustuvia asiointiteknologioita.

Venäjän -kaupan tullisujuvuuden edistämiseksi Suomen tulli pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan Vihreän linjan kehittämiseen ja käytön laajentamiseen. Keskeisenä tavoitteena on lisätä sähköisten ilmoitusten käyttöä, mutta myös muut yhteistyössä Venäjän tullin kanssa toteutettavat tullilainsäädännön puitteissa tapahtuvat yksinkertaistukset ja sovitut käytännöt kuuluvat Vihreä linja -käsitteen piiriin. Suomen tulli pyrkii yhä tehostetummin vaikuttamaan siihen, että Vihreästä linjasta saadut kokemukset voidaan siirtää osaksi EU:n ja Venäjän välillä tapahtuvaa tullimenettelyjen kehitystyötä siinä kehyksessä, minkä Venäjän ja EU:n välillä tehty sopimus neljästä yhteisestä alueesta tulliasioiden osalta tarjoaa (common economic space).

Valtuutettu taloudellinen toimija, AEO (Authorized Economic Operator) hakemuksia on tarkoitus vastaanottaa 1.7.2007 alkaen ja ensimmäiset lupapäätökset on tarkoitus antaa vuoden 2008 alussa. Vuonna 2006 aloitettua käytännön toteuttamissuunnitelmaa jatketaan vuonna 2007. Erityisesti vaarattomuuteen ja turvallisuuteen liittyvät AEO-tarkastukset edellyttävät Tullilta uutta osaamista ja työskentelymetodeja, jotka edellyttävät perusteellista kouluttamista vuonna 2007.

Yksinkertaistettuihin menettelyihin liittyvät tarkastukset tarkoittavat kohtuullista työmäärää vuosina 2007-2009, koska toiminnassa on varauduttava n. 100 hakemukseen vuoteen 2009 mennessä. Myös tämän jälkeen Tullin on seurattava kriteerien täyttymistä. Vaarattomuuteen ja turvallisuuteen liittyvät vaatimukset on tämän hetken käsityksen mukaan niin korkeita, että on mahdollista, ettei suurta määrää hakemuksia niiden osalta tule. Kokonaisuutena AEO-statukseen liittyviin asioihin liittyy vielä paljon epävarmuutta, joten resurssi- yms. asioiden arvioiminen on tällä hetkellä vaikeaa.

2.2.3 Yhteiskunnan suojaaminen

Yhteiskunnan suojaamisen tehtäväalueella Tulli suojaa tehokkaasti yhteiskuntaa ja turvaa verotuksen valvonnan avulla. Tulli on tehokas toimija rajat ylittävän huume- ja talousrikollisuuden sekä muun vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa.

Strategiset painopisteet tullirikostorjunnassa:

Vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan kehittäminen yhteistyössä muiden PTR-viranomaisten kanssa sisäisen turvallisuuden ohjelman, huumausainepoliittisen periaatepäätöksen ja PTR-viranomaisten yhteisen vakavan rikollisuuden torjuntastrategian mukaisesti.

Liiketoiminnan yhteydessä tapahtuvan rikollisen toiminnan torjunnan kehittäminen yhteistyössä Tullin tarkastuksen sekä poliisin ja verohallinnon kanssa talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämistä koskevan periaatepäätöksen (talousrikosohjelma) mukaisesti.

Etukäteistiedon saaminen kaikesta Suomen rajan ylittävstä tavara- ja matkustajaliikenteestä laajentamalla ja tiivistämällä *MOU-yhteistyötä* elinkeinoelämän ja kaupallisten toimijoiden kanssa.

Tullin riskianalyysitoiminnan kehittäminen kaiken etukäteis- sekä tullaus- ja verotustiedon käsittelemiseksi automatisoidulla tavalla ulkomaan liikenteen ja Tullin suorittaman verotuksen riskien arvioimiseksi sekä tarkastustoimenpiteiden kohdentamiseksi ja tiedustelutiedon keräämiseksi.

Rikostorjunnan kansallisten ja kansainvälisten tietojärjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto sekä järjestelmien käytön tehostaminen paitsi Tullin sisäisesti myös PTR-yhteistyössä.

Kansainvälisen yhteistyön kehittäminen rajat ylittävän tullirikollisuuden torjumiseksi.

Strategiset painopisteet perusvalvonnassa:

Yhteiskunnan suojaaminen ja sisäisen turvallisuuden edistäminen parantamalla toimintaedellytyksiä (*tekninen välineistö ja toimintamallit*) tavaroiden, erityisesti huumausaineiden, aseiden, ydinaineiden ja muiden radioaktiivisten aineiden sekä ympäristölle vaarallisten tuotteiden, laittoman maahan tuonnin estämiseksi sekä terrorismin torjumiseksi (ml. ISPS).

Huolehditaan nykyisten teknisten valvontalaitteiden kuten valvontakameroiden, säteilyvalvontaporttien, läpivalaisulaitteiden, ajoneuvovaakojen, konttien ja rekisterikilpien kuvaus- ja tunnistamislaitteiden toimintakunnosta, tuloksellisesta käytöstä, päivityksestä sekä uusien teknisten valvontavälineiden kartoituksesta ja hankinnasta. Läpivalaisu on lähes ainoa tapa tarkastaa kustannustehokkaasti raskaan liikenteen virtoja: tällöin on läpivalaisuun alustavaan tarkastukseen perustuen mahdollista tavaralastia purkamatta huolehtia kattavasti kaikista tullivalvonnallisista intresseistä tarkastustoiminnan kannalta, jotta turhien fyysisten tavarantarkastusten määrä voidaan minimoida. Vuosaari on ensimmäisenä satamana saamassa ns. CSI-hyväksynnän. Lisäksi eräille muille Suomen satamille tultaneen tällaista hyväksyntää hakemaan. CSI-hyväksyntä edellyttää vientirahtien aukottoman säteilyvalvonnan järjestämistä ja riskianalyysiin perustuvia läpivalaisutarkastuksia kaikissa liikennemuodoissa, myös rautatieliikenteessä konttien osalta.

Rajoilla suoritettavalla säteilyvalvonnalla suojataan kansalaisia terveydelle haitalliselta säteilyltä, turvataan teollisuudelle säteilystä vapaat raaka-aineet ja estetään ydinmateriaalin saapuminen maahan sekä sen kauttakuljetus Suomen kautta.

Myös perusvalvonta on aiempaa kohteellisempaa: valvontakohteiden poimiminen kasvavasta tavaravirrasta edellyttää *tehokkaan riskianalyysijärjestelmän toteuttamista tullilaitoksessa*. Järjestelmä tullaan suunnittelemaan yhteistyössä ulkomaankauppaosaston kanssa. Järjestelmän käyttöönotto tuo mukanaan valvonnan työprosessien muuttumisen ja tehtävien uudelleen resursointia.

Panostetaan liikenneturvallisuuden edistämiseen kohdistamalla voimavaroja kuormien sidonnan ja ajoneuvojen kuntoisuuden sekä vaarallisten aineiden kuljetusten valvontaan. Liikennevalvonnassa pyritään sellaiseen valvontatasoon, että lainsäädännössä asetettuja vaatimuksia eri liikennemuodoissa noudatetaan.

2.2.4 Tukitoiminnot

2.2.4.1 Tietohallinto

Tullin vuosia 2007-2011 koskevan TTS-suunnittelun yhteydessä on käyty läpi lainsäädännön toteuttamisen ja toiminnan kehittämisen edellyttämät tietojärjestelmien kehittämishankkeet. Nämä on kirjattu Tullin tietohallinnon kehittämissuunnitelmaan ja kehittämisen toteutussuunnitelmaan, jotka on tarkastettu konsulttien, Tullin johdon ja ministeriön toimesta. Yhteisesti on todettu, että Tullin ja VM:n kesken sovittujen tulostavoitteiden saavuttaminen edellyttää kehittämissuunnitelmassa esitettyjen hankkeiden toteuttamista. Samalla on todettu, että rahoituksen tuntuva tasokorotus on tarpeen, samoin kehityshankkeiden uudelleen tahdistus sekä tietohallintotoiminnan johtamisen ja osaamisen kehittäminen. Klusteriyhteistyön rooli nähtiin kasvavana tulevaisuudessa.

Strategiset painopisteet tietohallinnossa:

Tietohallinnon keskeisenä tehtävänä on huolehtia järjestelmien toiminnasta ja käytettävyydestä toiminnan edellyttämällä tasolla ja toiminnan edellyttämänä palveluajana. Järjestelmien käytettävyyden varmistaminen on ensisijainen painopiste suunnittelukaudella. Käytännössä tämä tarkoittaa tietoliikenteen uusimista, vanhojen VAX-järjestelmien korvaamista uusilla ja tuotantoympäristön palvelun laadun ja palveluajan parantamista.

Lainsäädäntö edellyttää tietojärjestelmämuutoksia ja uusien järjestelmien kehittämistä. Näitä on kuvattu erikseen fiskaalisen, ulkomaankaupan ja yhteiskunnan suojaamisen sekä tukitoimintojen osalta. Tietojärjestelmien kehittämisessä painopisteet ovat fiskaalisten järjestelmien ja lainsäädännön edellyttämien järjestelmien kehittämisessä.

Uudet järjestelmät edellyttävät myös uudenlaista teknologiaa ja yhteisiä uusia alustaratkaisuja.

Edelläkuvattu ei ole mahdollista aikaisemmalla itse tekemisen toimintamallilla. Pääpaino tulee olemaan jatkossa yhä enemmän ostamisessa ja ostetun palvelun johtamisessa kuin itsetekemisessä. Tämä edellyttää suurta muutosta henkilöstön osaamisrakenteessa.

Jotta edellä olevat päämäärät voidaan toteuttaa, edellyttää se johtamisen, muutoksenhallinnan ja osaamisen kehittämistä.

Peruseriaatteena tietohallinnon toiminnassa on, että

- hyödynnetään ValtIT:n tuomat mahdollisuudet
- tehdään yhteistyötä klustereissa
- ostetaan valmiita ratkaisuja aina kun se on mahdollista
- pidetään arkkitehtuuri- ja teknologiaratkaisut sekä määrittelyt itsellä
- ostetaan toteutusta ja palveluja yhteistyökumppaneilta
- tehdään puitesopimuksia.

2.2.4.2 Henkilöstö-, talous- ja materiaalihallinto

Lähtökohtana on, että tullin arvot määrittävät toimintatavat kaikilla organisaatiotasoilla. Tullin henkilöstöstrategiassa on määritetty kehittämisen painopisteet, jotka linjaavat yhdenmukaiset toimintatavat Tullihallituksessa, tullipiireissä ja tullilaboratoriossa.

Henkilöstöhallinnossa painopisteenä on varmistaa, että tullilaitos on kilpailukykyinen työnantaja, jonka palvelujen kysynnän ja valvonnallisen tarpeen mukaan oikein kohdennettu, motivoitunut ja ammattitaitoinen henkilöstö hoitaa tehtävänsä kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Henkilöstöhallinto tukee tuottavuusohjelman vaatimien toimenpiteiden toteuttamista.

Palkanmaksu tullaan hoitamaan edelleen Tullihallituksessa kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Sama koskee myös henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien kehittämistä ja osaamisen varmistamista. Tullipiireissä puolestaan tulee säilyttää johtamiseen liittyvä henkilöstöhallinto ja sitä välittömästi palveleva palvelussuhdeasioiden hoito. Henkilöstöhallinnon toimintoja tullipiirien sisällä keskitetään ja toimenkuvia monipuolistetaan.

Taloushallinnossa on suunnittelukaudella kaksi kehittämisen painopistettä. Taloushallinnon kehittämishankkeessa tavoitteena on taloushallinnon menettelytapojen kehittäminen, yhdenmukaistaminen ja modernisoiminen sekä palvelukeskusasiakkuuden myötä myös tuottavuushyötyjen saavuttaminen. Toisena kehittämisen teemana on talousarviolain ja -asetuksen muutoksessa tulleen tilivelvollisuus uudistuksen käytännön soveltamisen jatkaminen ja laajentaminen.

Koulutuksessa tavoitteena on kehittää moderni, strategialähtöisesti osaamisen kehittämistä koko tullilaitoksessa palveleva koulutusjärjestelmä. Sähköisissä oppimisympäristössä säännöllisesti päivitettävä tullitieto mahdollistaa tulitiedon tehokkaan jakelun Tullin henkilöstön lisäksi asiakkaille ja muille sidosryhmille. Rakenteilla oleva ammattitutkinto mahdollistaa tutkinnon suorittaneiden työntekijöiden jatko-opintokelpoisuuden ja tukee elinikäistä oppimista.

Koulutuksen kehittämishankkeiden toteutusta tehdään tiiviissä yhteistyössä sisäisten sidosryhmien kanssa, joista yhtenä tärkeimpänä on henkilöstöyksikkö. Suunnitelluilla henkilöstö- ja koulutushallinnoinnin uusilla tietojärjestelmillä pyritään tukemaan entistä tehokkaammin strategialähtöistä henkilöstön osaamisen kehittämistä.

Materiaalihallinnossa strategisena tavoitteena on, että hankinnat voidaan toteuttaa oikea-aikaisesti oikeanlaisina. Hankintatoimen kehittämisen painopisteenä tts-kaudella on Hanselin kilpailuttamien palveluiden täysimääräinen hyödyntäminen valtiovarainministeriön päätöksien mukaisesti. Lisäksi pyritään toteuttamaan verkostoitumista erityisesti muiden turvaviranomaisten kanssa sellaisten hankintojen toteuttamiseksi joita Hansel ei hoida.

Tullilaitoksen ydintoimintaan liittyviä hankintoja keskitetään entisestään tullihallituksen materiaalihallintoon, jonka resursseja ja osaamista samalla vahvistetaan. Hankintaan ja budjetointiin liittyviä prosesseja kehitetään. Sähköisen hankintajärjestelmän osalta odotetaan valtionhallinnon mahdollista keskitettyä ratkaisua.

Toimitilahankintojen osalta tavoitteena on Valtion toimitilastrategian mukaisesti hankkia toiminnan vaatimuksien mukaisia, viihtyisiä ja kustannustehokkaita toimitiloja. Yhtenä painopistealueena tulee olemaan toiminnan vaatimien tilojen mitoituksen, hankesuunnittelun ja suunnittelun ohjauksen kehittäminen sekä ohjeistaminen.

Viestintä- ja tietopalvelu kehittää sellaisia puhelinpalveluja, jotka antavat pohjan sähköiselle asioinnille sekä parantavat asiakaspalvelua ja henkilöiden tavoitettavuutta.

3. Vaikuttavuus, toiminnallinen tuloksellisuus sekä henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

3.1 Perussuunnitelma

3.1.1 Fiskaalinen tehtäväalue

Tavoite 1. Autoverotus toimii lainmukaisesti, tehokkaasti ja yhdenmukaisesti. Palveluja tarjotaan eri asiakasryhmien tarpeiden mukaan. Autoverotus mukautuu joustavasti toimintaympäristön muutoksiin.			
Tavoitteen muuttuminen edellisestä TTS-kaudesta sekä syyt muutokseen Autoverotus vakiinnutetaan ja oikaisuruuhkat puretaan 2007 aikana.			
Toimenpiteet saavuttamiseksi	tavoitteen	Tulosprisman osa-alue	Tunnusluku ja sille asetettava tavoitearvo vuodelle 2011
1. Autoverotusprosessit määritellään, dokumentoidaan ja uudistetut menettelyt otetaan yhdenmukaisesti käyttöön.		tuottavuus taloudellisuus palvelukyky ja laatu	Prosessit on dokumentoitu ja otettu käyttöön vuonna 2011. Autoverotuksen kustannustehokkuus (kustannukset / verotuotto) alle 0,32. Arvioitu 2 htv:n säästö
2. Uusi autoverotusjärjestelmä (MOVE) otetaan käyttöön ja sitä ylläpidetään tehokkaasti. Järjestelmä kuuluu AUVO-hankkeeseen. ks. hankeliite 3 a.		vaikuttavuus palvelukyky ja laatu	MOVE:n käyttöönotto erikseen määritetyssä aikataulussa Virka-aikana käytettävyys 99%. Käyttäjien tyytyväisyys järjestelmään on 3.8 (asteikolla 1 – 5).
3. Selainpohjainen autoveroilmoitus (MOVE2) otetaan käyttöön vaiheittain. Järjestelmä kuuluu AUVO-hankkeeseen.		tuottavuus palvelukyky ja laatu	Käyttöönotto erikseen määritetyssä aikataulussa. Virka-aikana käytettävyys 99%. Käyttäjien tyytyväisyys järjestelmään 3.8 (asteikolla 1 – 5). Arvioitu 6 htv:n säästö
4. Asiakasyhteistyön ja sidosryhmäyhteistyön kehittämiseksi asiakastytyväisyyttä seurataan asiakastytyväisyystutkimuksilla vuosina 2008 ja 2010.		palvelukyky ja laatu vaikuttavuus henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	Asiakastytyväisyys autoverotuksessa vähintään 3.8 (asteikolla 1- 5)
5. Verotusosaaminen varmistetaan Tullissa koulutuksen ja ohjeistuksen avulla.			Muutettujen verotusten määrä alle 2.5 % verotuspäätöksistä. Koulutuspäivien lukumäärä.

Tavoite 2. Muu kansallinen verotus ja EU:n tulliverotus toimii lainmukaisesti, tehokkaasti ja yhdenmukaisesti. Palveluja tarjotaan eri asiakasryhmien tarpeiden mukaan.			
Toimenpiteet saavuttamiseksi	tavoitteen	Tulosprisman osa-alue	Tunnusluku ja sille asetettava tavoitearvo vuodelle 2011
1. Uusi selainpohjainen väylämaksujärjestelmä (VÄVE) otetaan käyttöön ja sitä ylläpidetään tehokkaasti.		vaikuttavuus palvelukyky ja laatu tuottavuus	Toteutus suunnitelman mukaan Käyttöönotto erikseen määritetyssä aikataulussa Virka-aikana käytettävyys 99%. Käyttäjien tyytyväisyys järjestelmään on 3.8 (asteikolla 1 – 5). Arvioitu 2 htv:n säästö
2. Uusi Ahvenanmaan verorajajärjestelmä (AHVEN) otetaan käyttöön ja sitä ylläpidetään tehokkaasti.		vaikuttavuus palvelukyky ja laatu tuottavuus	Toteutus suunnitelman mukaan Käyttöönotto erikseen määritetyssä aikataulussa Virka-aikana käytettävyys 99%. Käyttäjien tyytyväisyys järjestelmään on 3.8 (asteikolla 1 – 5). Arvioitu 2 htv:n säästö
3. Muutos- ja korkokomponentin (MUKO) otetaan käyttöön vaiheittain ja sitä ylläpidetään tehokkaasti.		vaikuttavuus	MUKO:n käyttöönotto erikseen määritetyssä aikataulussa Virka-aikana käytettävyys 99%.
4. Asiakasyhteistyön ja sidosryhmäyhteistyön kehittämiseksi asiakastytyväisyyttä seurataan asiakastytyväisyystutkimuksilla vuosina 2008 ja 2010.		palvelukyky ja laatu vaikuttavuus henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	Asiakastytyväisyys vähintään 3.8 (asteikolla 1- 5).
5. Verotusosaaminen varmistetaan Tullissa koulutuksen ja ohjeistuksen avulla.			Järjestetään tarvittava koulutus.

Tavoite 3. Valmisteverotusjärjestelmää ja verotusmenettelyä kehitetään. Parempaa asiakaspalvelua tarjotaan joustavasti eri asiakasryhmien tarpeiden mukaan. Valmisteveronalaisten tuotteiden liikkumisen valvontaa kehitetään.		
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Tulosprisman osa-alue	Tunnusluku ja sille asetettava tavoitearvo vuodelle 2011
<p>1. Kehitetään verotusmenettelyjä ja valmisteverotusjärjestelmää</p> <p>a. Selvitetään nykyiseen verotus-menettelyn toimivuutta ja tehdään ehdotus tarvittavista lainsäädäntömuutoksista.</p> <p>b. Parannetaan verotuksen toimittamisen yhdenmukaisuutta yhtenäistämällä pääprosessit ja laatimalla niihin työmenetelmäohjeet sekä annetaan substanssiohjeistusta aluehallinnon ja asiakkaiden tarpeiden mukaan.</p> <p>c. Korvataan vaiheittain nykyinen valmisteverotusjärjestelmä (VALVE) uudella tietojärjestelmällä, joka sisältää myös muutospäätösten tekemiseen tarvittavat ominaisuudet sekä mahdollistaa sähköisen asioinnin Tullin ja asiakkaiden välillä. ks. hankeliite 3 b.</p>	<p>tuottavuus taloudellisuus vaikuttavuus palvelukyky ja laatu</p>	<p>1. Valmisteverotuksen kustannustehokkuus alle 0.1% (henkilöstökustannukset/verotuotto)</p> <p>a. Lakimuutosehdotukset tehty.</p> <p>b. Työmenetelmäohjeet laadittu ja otettu käyttöön. Ennakolliseen ohjaukseen kohdistetaan 20 % henkilöresusseista. Virheellisten päätösten määrä alle 5 % peruspäätösten määrästä.</p> <p>c. Uudistettu verotusjärjestelmä on pääosin otettu käyttöön.</p>
<p>2. Valmisteveronalaisten tuotteiden liikkumisen valvontajärjestelmää (EMCS-hanke) kehitetään komission asettamassa aika-aulussa. ks. hankeliite 3 c.</p>	<p>vaikuttavuus palvelukyky ja laatu</p>	<p>Ohjelmistossa esiintyvät virheet korjataan, priorisoidaan ja korjataan kiireellisyyden mukaan. Virheistä ja tehtävistä korjauksista tiedotetaan käyttäjille. Käyttäjien tyytyväisyys järjestelmään on 4 (asteikolla 1 - 5).</p>
<p>3. Asiakasyhteistyön ja sidosryhmäyhteistyön kehittämiseksi asiakastytyväisyyttä seurataan joka toinen vuosi tehtävillä asiakastytyväisyystutkimuksilla.</p>	<p>palvelukyky ja laatu vaikuttavuus</p>	<p>Asiakastytyväisyys valmisteverotuksessa vähintään 3.8. (asteikolla 1-5).</p>
<p>4. Verotusosaaminen Tullissa varmistetaan.</p>	<p>palvelukyky ja laatu henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen vaikuttavuus</p>	<p>Peruskoulutus hoidetaan verkkokoulutuksena. Kohdennettua erityiskoulutusta järjestetään vuosittain verotuksen ja tarkastuksen ja valvonnan asiantuntijoille.</p>

3.1.2 Ulkomaankaupan sujuvuus

Tavoite 1. Asiakasstrategian saattaminen käytännön toiminnaksi tavoitteena asiakastarpeiden mukaiset kustannustehokkaat sähköiset asiointipalvelut varmistaen samalla verotuksen ja tullimenettelyjen toteutumisen oikeellisuus ja yhdenmukaisuus.		
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Tulosprisman osa-alue	Tunnusluku ja sille asetettava tavoitearvo vuodelle 2011
1. Sähköistä asiointia lisätään toteuttamalla tietojärjestelmäkehitystä Tullin hankesalkun aikataulutuksen mukaisesti. Toteutettavia järjestelmiä tai olemassa olevien täydentäviä ominaisuuksia ovat tuonnin web-tullaus, ELEX-vientitullausjärjestelmä sisältäen web-tullauksen.	tuottavuus taloudellisuus	- euroa/suorite - tulliselvitykseen käytetty htv virka-aikana - sähköisen asioinnin kattavuus - vientijärjestelmä –40 htv vuonna 2011
2. Palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan sähköiseen asiointiin perustuvia palvelukanavia lisäämällä ja kehittämällä. Toteutettavia tietojärjestelmiä ovat ELEX-järjestelmä, web-tullaukset.	palvelukyky ja laatu tuottavuus taloudellisuus	- Käsittelyaika/suorite - Suunnittelemattomien käyttökatkosten määrä ja kesto - Sähköisten kanavien käytettävyys (h/v) - Asiakastytyväisyyden kehitys
3. Resurssit mitoitetaan asiakaskunnan tarpeen mukaan alueellisesti ja ajallisesti. Samanaikaisesti tulliselvitystyötä keskitetään ja sähköistetään, mikä mahdollistaa palvelupisteiden vähentämisen.	tuottavuus taloudellisuus palvelukyky ja laatu	- Odotusaika päätullitoimipaikoilla - Asiakastytyväisyyden kehitys - Edi-käsittelypisteissä työskentelevän henkilöstön määrä /vuosittaiset suoritteet - tulliselvitykseen käytetty htv
4. Tullitoiminnan oikeellisuutta hallitaan yhdenmukaisin toimintatavoin koko prosessiketjussa asiakasryhmäkohtaisesti laadittujen laadunvarmistusmallien avulla. Toteutettavia tietojärjestelmiä ovat riskianalyysijärjestelmä, laadunvarmistusta tukeva järjestelmä ja asiakashallintajärjestelmä. hankeliite 3d ja 3e	vaikuttavuus laatu	- laadunvarmistusmallien piirissä olevien tulli-ilmoitusten määrä ja osuus verokertymästä - oikeellisuuden arviointi satunnaisotantojen seurannan avulla - järjestelmien toteutumisen seuranta
5. Tullimenettelyjen ja laadunvarmistuksen eri tehtävissä toimivien osaamisvaatimukset määritetään ja siirretään osaksi koulutusohjelmaa.	vaikuttavuus palvelukyky ja laatu henkisten voimavarojen kehittäminen	Seurataan vuosittain tavoitteen toteutumista

Tavoite 2. EU:n tullikoodeksi uudistukseen liittyvät sähköisen tullin vaatimukset ja tullimenettelyjen uudistukset toteutetaan aikataulussa ja mahdollisimman sujuvasti.		
Tavoitteen muuttuminen edellisestä TTS-kaudesta sekä syyt muutokseen Toteutuminen alkaa tästä TTS-kaudesta		
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Tulosprisman osa-alue	Tunnusluku ja sille asetettava tavoitearvo vuodelle 2011
1. Seurataan uudistusta ja osallistutaan valmistelutyöhön. Huolehditaan muutoksen vaatimien toimintamallien kehittämisestä. Toteutettavat tietojärjestelmät ovat tuonnin yleisilmoitusjärjestelmä, vientitullausjärjestelmän AES/ECS-toiminnallisuus	vaikuttavuus palvelukyky ja laatu	Järjestelmien ja toimintamallien käyttöönotto määritetyssä aikataulussa
2. Valtuutetun taloudellisen toimijan (AEO) toimintamallin kehittäminen ja tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen yhteistyössä valvontaosaston kanssa. Tavoitetta tukevat asiakashallinnan hanke ja AEO-rekisteri.	vaikuttavuus palvelukyky ja laatu	AEO-status on myönnetty määräaikojen puitteissa ja tietojärjestelmä toteutettu aikataulussa
3. Riskienhallinnan työprosessi määritetään ja otetaan käyttöön. Toteutettava tietojärjestelmä on riskianalyysijärjestelmä	vaikuttavuus tuottavuus taloudellisuus laatu	Arvioidaan toteutusvaiheiden kautta: määritetty, käytössä, osumatarkkuuden kehittyminen

3.1.3 Yhteiskunnan suojaaminen

Tavoite 1. Tulli on vahva toimija vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa ja johtava toimija omalla tehtävälueellaan liiketoiminnan yhteydessä tapahtuvan rikollisen toiminnan torjunnassa.		
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Tulosprisman osa-alue	Tunnusluku ja sille asetettava tavoitearvo vuodelle 2011
1. PTR-rikostiedustelu- ja rikosanalyysi-keskusten toiminnan kehittäminen	palvelukyky ja laatu vaikuttavuus	Keskusten palveluiden käyttöaste Tullin osalta vastaa Tullin taloudellisen panostuksen osuutta (16 %).
2. Rikostorjunnan johtamisjärjestelyiden kehittäminen: rikostorjunnan operatiivisen toiminnan suuntaaminen valtakunnallisesti yhteiskunnalliselta vaikuttavuudeltaan merkittävimpiin rikosasioihin.	vaikuttavuus	Tullirikostorjunnan vaikuttavuus on vähintään vuosien 2001 – 2005 keskiarvotasolla (23,0 m /v)
3. Tullirikostorjunnan tietojen hyödynnettävyyden parantaminen.	vaikuttavuus	Hankkeisiin kuuluvien järjestelmien käyttöönotto ja mahdollisimman laaja integrointi suunnitelluissa aikatauluissa. Käyttäjien tyytyväisyys järjestelmiin on 3,8 (asteikolla 1-5).
4. Rikostorjunnan osaamisen varmistaminen	laatu henkisten voimavarojen hallinta	Koko tullirikostorjunnan henkilöstö saa tehtävien hoitamiseksi asianmukaisen peruskoulutuksen ja tarvittavan erityiskoulutuksen.
5. Kattavan etukäteistiedon saaminen sähköisesti rajan ylittävistä liikenteestä laajentamalla ja tiivistämällä yhteistyötä kaupallisten toimijoiden kanssa.	vaikuttavuus	Etukäteistiedon saaminen 95 % henkilöliikenteestä ja vähintään 70 % tavaraliikenteestä.
6. Rikostorjunnan teknisten tiedonhankintamenetelmien (erit. epäkonventionaaliset menetelmät) kehittäminen yhteistyössä ja yhdenmukaisesti KRP:n kanssa	laatu vaikuttavuus	Rikostorjunnalla on käytössään nykyaikaiset tekniset tiedonhankintamenetelmät, jotka ovat yhteensopivia poliisin vastaavien kanssa. Käyttäjien tyytyväisyys menetelmiin on 4,0 (asteikolla 1-5).
7. Riskianalyysitoiminnan kehittäminen kaiken Tullille annetun ja Tullin itse hankkiman tiedon käsittelemiseksi merkittävimpien riskien tunnistamiseksi ja siten toimenpiteiden suuntaamiseksi tarkoituksenmukaisimmalla tavalla (Riskianalyysi-hanke)	palvelukyky laatu tehokkuus vaikuttavuus	Riskianalyysijärjestelmä esikäsittelee kaiken liikennevirtoihin liittyvän tiedon. Käyttäjien tyytyväisyys menetelmiin on 4,0 (asteikolla 1-5).
8. Rikoshiödyn jäljittämisen ja takaisinsaannin kehittäminen.	laatu vaikuttavuus	Takaisinsaadun rikoshiödyn määrä on vähintään vuosien 2001 – 2005 keskiarvotasolla (2,9 m /v).

Tavoite 2. Ammattitaitoinen perusvalvonta toimii tehokkaasti ja kohdehakuisesti hyödyntämällä teknistä välineistöä ja kehittämällä toimintamalleja.		
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Tulosprisman osa-alue	Tunnusluku ja sille asetettava tavoitearvo vuodelle 2011
1. Varustetaan valtakunnan rajan kaikki ylityspaikat (ml. kansainväliset satamat) LIPRE-järjestelmällä. Uusitaan ikääntynyttä LIPRE-kalustoa vastaamaan nykyteknologiaa.	tehokkuus vaikuttavuus tuottavuus taloudellisuus	LIPRE-järjestelmän piirissä on 95 % rajanylityspaikoista (ml. kansainväliset satamat) ja tunnistuspisteiden tunnistustaso on vähintään 97 % oikeellista.
2. Varustetaan rajan ylityspaikat, satamat ja lentokentät riittävällä määrällä nykyaikaisia läpivalaisulaitteita ja säteilymittareilla, jotka tunnistavat gammasäteilyn lisäksi neutronisäteilyn. Vanhentuneet laitteet uusitaan vastaamaan nykyteknologiaa.	palvelukyky tehokkuus laatu vaikuttavuus	Kaikki keskeiset rajan ylityspaikat on varustettu monipuolisilla läpivalaisu- ja säteilyvalvontalaitteilla. Suuryksikköjen läpivalaisulaitteiden toimintaa mitataan tehtyjen läpivalaisujen määrällä. Säteilyvalvontaporttien toimintavarmuus on 99 % toiminta-ajasta.
3. Edistetään liikenneturvallisuutta vaarallisten aineiden kuljetusten, jarrujen sekä kuorman sidontatarkastuksiin ja PTR-operaatioilla.	vaikuttavuus	Satamissa ja rajoilla tehtyjen tarkastusten määrä on vähintään vuoden 2006 tasolla
4. Lisätään perusvalvonnan liikkuvuutta ja kehitetään kohteellista tarkastustoimintaa.	tehokkuus vaikuttavuus	Seuranta perusvalvonnan suoritettavilla. Yli 50% perusvalvonnan suoritteista tehdään tullin ydintehtävien alueella.
5. Alus selvitystoiminnan kehittäminen vastaamaan nykyaikaisia tietoteknisiä mahdollisuuksia.	palvelukyky laatu	Käyttäjien tyytyväisyys uuteen alus selvitysjärjestelmään on 3,8 (asteikolla 1-5).
6. Laajennetaan ja uusitaan nykyistä kameravalvontajärjestelmää kattamaan keskeiset valtakunnan rajan ylityspaikat ulkomaa-liikenteen valvonnan, työturvallisuuden ja tilaturvallisuuden varmistamiseksi.	vaikuttavuus tehokkuus laatu	Kaikki keskeiset rajan ylityspaikat on varustettu kameravalvontajärjestelmillä.

3.1.4 Tukitoiminnot

Tavoite 1. Tullin tukitoiminnot toimivat tehokkaasti mahdollistaen ydintoimintojen kehittämisen ja toimintaedellytysten turvaamisen sekä valtionhallinnon kehittämislinjausten mm. tuottavuusohjelman toteuttamisen		
Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Tulosprisman osa-alue	Tunnusluku ja sille asetettava tavoitearvo vuodelle 2011
1. Tukitoiminnoissa huolehditaan tuottavuusohjelman toteuttamisen vaatimista toimenpiteistä; mm. ennakoivasta resurssisuunnittelusta, henkilöstön osaamisen varmistamisesta, organisaatorakenteeseen liittyvien järjestelyjen toteuttamisesta. ks. hankeliite 3 f.	tuottavuus kustannustehokkuus palvelukyky ja laatu inhimillisten voimavarojen hallinta	tuottavuusohjelmassa sovitut toimenpiteet on toteutettu: sovitut htv-säästöt, toimipaikkaverkoston supistamisen vaatimat toimenpiteet on toteutettu - henkilöstötilinpäätös - työtyytyväisyyskysely - rekrytoinnin palautteet, tk-keskustelujen palautteet, yt-toiminnan palautteet - resurssisiirrot
2. Jatketaan taloushallinnon kehittämissuunnitelman toteuttamista hankesuunnitelman mukaisesti. ks. hankeliite 3 g.	tuottavuus kustannustehokkuus palvelukyky ja laatu	- palvelukeskuksen asiakkuus toteutettu vaiheittain - htv säästöt v. 2011 mennessä
3. Materiaalihallinnossa varmistetaan hankintalainsäädännön noudattaminen mm. uudelleenorganisoinnilla, uusimalla ohjeistus ja kouluttamalla henkilöstöä.	tuottavuus kustannustehokkuus	- keskistettyyn hankintaan määrätty tuotteet ja palvelut hankitaan vaatimusten mukaan - toimitila-asioissa toimitaan valtion toimitilastrategian mukaisesti
4. Veroreskontrasovelluksen kehittämistä jatketaan, jotta kyetään vastaamaan verotusjärjestelmien kehitystarpeiden tuomiin vaatimuksiin mm. sähköisen tullauksen ja oikaisutapahtumien käsittelyn osalta.	vaikuttavuus kustannustehokkuus palvelukyky ja laatu	kehittäminen määritetyssä aikataulussa ks. hankeliite 3 h.

Tavoite 2. Tullin Tietohallinto tukee Tullin toiminnan laatua ja tehokkuutta sekä mahdollistaa uudet ja integroidut toimintamallit, joilla toimitaan asiakkaiden ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Tietohallinto huolehtii ICT:n käytettävyydestä, johtaa ja toteuttaa Tullin järjestelmäkehitystä Tullin johdon hyväksymän strategian ja vuosisuunnitelman mukaisesti sekä vastaa ICT:n uudistumisesta.

Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Tulosprisman osa-alue	Tunnusluku ja sille asetettava tavoitearvo vuodelle 2011
1. Jatkuvien palveluiden häiriöttömän toiminnan ja käytettävyyden turvaaminen toteuttamalla infrastruktuurin kehittämishankkeet, ns. kivijalkahankkeet	vaikuttavuus tuottavuus palvelukyky ja laatu	Järjestelmien käytettävyys ks. hankeliitteet 3 i, 3 j, 3 k.
2. Uudistavien yhteisten alustapalvelujen kehittäminen e-palvelujen pohjaksi.	vaikuttavuus tuottavuus kustannustehokkuus palvelukyky ja laatu	Suunnitelman toteutumisen arviointi ks. hankeliite 3 l.
3. Uusien järjestelmien kehittäminen	vaikuttavuus tuottavuus kustannustehokkuus palvelukyky ja laatu ihmisten voimavarojen hallinta	Suunnitelman toteutumisen seuranta osana TTS-prosessia ja tulostavoitteiden toteutumista
4. Tietohallinnon omien toimintatapojen kehittäminen sisäisen kehittämishankesuunnitelman mukaan	tuottavuus kustannustehokkuus ihmisten voimavarojen hallinta palvelukyky ja laatu	Suunnitelman toteutumisen arviointi ja työtyytyväisyyskysely
5. Henkilöstön osaamisen ja johtamisen kehittäminen	ihmisten voimavarojen hallinta kustannustehokkuus palvelukyky ja laatu	Suunnitelman toteutumisen arviointi ja työtyytyväisyyskysely

Tietohallinto huolehtii Tullin tietoteknisistä linjauksista ja tietoteknisestä johtamisesta sekä ICT-tekniikasta kokonaisuutena tuottaen palveluista osan itse ja osan ostamalla alan tunnetuilta ICT-toimittajilta. Jotta jatkossa enenevät Tullihallituksen tarpeet pystytään täyttämään joustavasti, ostetaan palveluita tulevaisuudessa yhä enemmän. Tietohallinnon tuottamat palvelut Tullihallitukselle ovat ylläpitopalvelut, käyttöpalvelut, projekti- ja järjestelmäpalvelut, alusta- ja arkkitehtuuripalvelut sekä toimittajien hallintapalvelut.

Tullilaitoksen henkilöstöpolitiikka muodostaa kuvauksen niistä periaatteista, joita henkilöstön kohtelussa noudatetaan rekrytoinnista poistumaan sekä tavoitetilan, johon palvelussuhteen ehtoja koskevissa henkilöstökysymyksissä pyritään. Suunnittelukaudella tullaan kehittämään palkkausjärjestelmää sekä parantamaan esimiesten henkilöjohtamistaitoja valmennuksella ja tehtäväkierrolla. Lisäksi varmistetaan, että tullilaitoksella on osaava henkilöstö sekä perus- että erityistehtävissä ja saattamaan työhyvinvointiin liittyvät asiat osaksi jokapäiväistä toimintaa.

Henkilöstöpoliittisena tavoitteina on parantaa tullilaitoksen työnantajakuva ja kilpailukykyä työnantajana. Henkilöstöresurssit mitoitetaan suunnittelukaudella ennakoivasti ja suunnitelmallisesti oikein palvelujen kysynnän ja valvonnallisen tarpeen mukaisesti. Lisäksi osana tuottavuusohjelman toteuttamista toteutetaan tarvittavat muutokset toimintamalleihin ja organisaatorakenteeseen.

Johtamis- ja esimiestyötä muutetaan luottamukseen perustuvaa vuorovaikutusta, yhteistyötaitoja ja ihmissuhdetaitoja korostavaksi. Työhyvinvointi saatetaan osaksi tullin strategioita, tulossopimuksia sekä päivittäistä johtamista ja työnteoa.

Materiaalihallinto huolehtii keskitettyyn hankintaan määrättyjen tuotteiden ja palvelujen hankinnasta ja erilaisten aluehallinnon käyttöön tulevien puitejärjestelyjen kilpailuttamisesta niiltä osin kuin Hansel ei niitä tarjoa. Toteutuksissa tullaan noudattamaan hankintalainsäädäntöä. Materiaaliohjesääntöön ja hankintaohjeisiin sekä malliasiakirjoihin tehdään tulevan uuden kansallisen hankintalainsäädöksen edellyttämät muutokset. Tullilaitoksen koko matriisin mukainen hankintaorganisaatio koulutetaan samalla osaamistason nostamiseksi.

Materiaalihallinto huolehtii myös tullilaitoksen toimitilahankintaan liittyvistä tehtävistä. Ohjeistuksen uusimisella ja koulutuksella pyritään ohjaamaan toimitilojen toteutusta uuden Valtion toimitilastrategian mukaisiin menettelyihin ja tavoitteisiin. Hanke suunnittelun ja toiminnan mitoituksen kehittämiseksi pyritään entistä paremmin huomioimaan laitoksen toimintaympäristön ja toiminnan tavoitteet sekä tiedossa olevat muutokset.

Puhelinpalvelujen kehittäminen aloitetaan sähköisen asioinnin kannalta välttämättömällä Call Center-hankkeella vuonna 2007. Sitä varten on selvitettävä asiakkaiden ja henkilöstön palvelutarpeet ja Meridian vaihteen kuormitus. Asiakaspalvelua parannetaan suunnitelukaudella myös matkapuhelinympäristössä toimivalla VHR-vaihdejärjestelmällä ja henkilöstön poissaolotiedot gsm-liittymästä Merex-järjestelmään mahdollistavalla SMS-palvelulla. Jos puhelin- ja sähköisen arkiston palvelujen halutaan toimivan lähivuosina muulloinkin kuin virka-aikana, on puhelinvaihteen resurssimittaus tarkistettava.

3.1.5 Kehyspäätöksen mukaiset määrärahat

Määrärahaesitys vuodelle 2007 ja TTS-kaudelle 2008-2011 tuhansina euroina (28.40.21)

	vuosi 2005	vuosi 2006	vuosi 2007	vuosi 2008	vuosi 2009	vuosi 2010	vuosi 2011
Talousarviokehys	130,295	143,453	147,832	148,625	148,026	145,987	140,402
Nettomenot	134,012	142,186	151,686	150,657	148,051	145,954	140,437
Säästö edelliseltä vuodelta	8,366	4,649	5,916	2,062	30	5	38
Säästö 31.12.	4,649	5,916	2,062	30	5	38	3

Yllä olevassa taulukossa on esitetty tullilaitoksen talousarviokehys toimintamomentille 28.40.21 sekä budjetoidut nettomenot vuosille 2005-2007 ja TTS-kaudelle 2008-2011. Taulukossa on huomioitu tuottavuusohjelman toteuttamisen tuomat resurssisäästöt, joiden nettovaikutus on yhteensä 121,6 henkilötyövuotta. Vuonna 2007 itärajan ja tietohallinnon vahvistamiseen tarvittavat resurssit Tulli järjestää kohdentamalla resursseja sisäisesti uudelleen.

Tullilaitoksen resurssien jakautuminen euroina tehtäväalueittain

	vuosi 2005	vuosi 2006	vuosi 2007	vuosi 2008	vuosi 2009	vuosi 2010	vuosi 2011
Tullilaitoksen nettomenot	134,012	142,186	151,686	150,657	148,051	145,954	140,437
Fiskaalinen tehtäväalue	13,835	14,432	15,007	14,554	13,490	12,492	11,193
Ulkomaankaupan sujuvuus	43,331	46,074	49,637	49,041	48,060	47,642	46,133
Yhteiskunnan suojaaminen	53,615	56,939	60,757	61,162	61,486	61,819	60,817
Tukitoiminta	23,232	24,742	26,284	25,900	25,015	24,001	22,294

Tullilaitoksen menoerittely (20.40.21) vuosina 2005-2011

	vuosi 2005	vuosi 2006	vuosi 2007	vuosi 2008	vuosi 2009	vuosi 2010	vuosi 2011
IT menot	8,511	15,550	24,535	24,172	22,467	21,246	18,430
- atk-tietoliikenne ja käyttöpalvelumenot	5,561	5,203	9,000	9,000	10,500	12,000	11,500
- atk-ostopalvelu ja konsulttimenot	220	1,109	5,035	6,572	6,248	3,046	2,500
- puhelinmenot	1,436	1,349	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500
- atk-laitehankinnat, hankkeet	1,294	7,889	9,000	7,100	4,219	4,700	2,930
Menot ilman IT-menoja	125,501.678	126,636.750	127,150.950	126,485.019	125,584.089	124,708.132	122,007.276
Palkat	103,238.209	104,008.850	104,658.550	103,854.319	103,050.089	100,967.132	98,333.276
Muut toimintamenot	19,932.667	19,638.600	20,497.900	20,130.700	20,034.000	20,941.000	20,874.000
Investoinnit	2,330.802	2,989.300	1,994.500	2,500.000	2,500.000	2,800.000	2,800.000
Menot yhteensä	134,012.345	142,186.350	151,685.950	150,657.019	148,051.089	145,954.132	140,437.276
Talousarviokehys	130,295.000	143,453.000	147,832.000	148,625.000	148,026.000	145,987.000	140,402.000
Kehyksen ja nettomenojen erotus	(3,717.345)	1,266.650	(3,853.950)	(2,032.019)	(25.089)	32.868	(35.276)
Säästöjä jäljellä 31.12		5,915.739	2,061.789	29.769	4.680	37.549	2.272
Tullin kehyskommentit 15.2.2006			155,127.000	155,125.000	148,526.000	142,987.000	135,000.000

Tarkasteltaessa tullilaitoksen menoja suhteessa kehyksiin on todettava, että laitoksen nettomenot ovat talousarviokehysä suuremmat vuosina 2007-2009. Vuonna 2007 nettomenot ovat kehystä suuremmat 3,8 miljoonaa euroa, 2,0 miljoonaa euroa vuonna 2008 ja 25 000 euroa vuonna 2009. Tullilla on ollut aikaisempina vuosina käytössään säästöjä, joilla toimintamäärärahojen ja nettomenojen erotus on pystytty rahoittamaan. Palkkamenot vähenevät suunnittelukaudella tuottavuusohjelmaa toteutettaessa. Tietohallintomenoja on jouduttu tahdistamaan myöhemmille vuosille. Taulukossa esitetyllä perustellulla menotasolla Tulli käyttää säästöt vuoden 2008 aikana.

Heinäkuussa 2007 hyväksytyssä Tullin tietohallinnon kehittämissuunnitelmassa tietohallinnon menot vuosina 2006-2010 olivat yhteensä 117 925 000 euroa. Taulukossa esitetyt Tullin tietohallintomenot on sopeutettu kehykseen, jolloin Tullin tietohallintomenot vuosille 2006-2010 ovat yhteensä 107 970 000 euroa.

Tullin toimintamenoista noin $\frac{3}{4}$ menee palkkoihin, toiseksi eniten toimintamenoista kuluu tietohallintomenoihin, joten säästöjen aikaansaaminen muista toimintamenoista on hankalaa. Kehyksen mukaisilla määrärahoilla Tullin menot on karsittu minimiin. Tämä merkitsee pidemmällä aikavälillä toimintaedellytysten heikkenemistä; esim. tarvittavien valvontavälineiden hankkimista ja uusimista ei laskelmassa esitetyillä määrärahoilla pystytä toteuttamaan.

Tullilaitos on helmikuussa 2006 valtiovarainministeriöön lähettämässään kehyskommenteissa esittänyt vuosille 2007 ja 2008 noin 155 miljoonan euron suuruista määrärahaa. Tullilaitoksen kehukset vuosille 2007 ja 2008 ovat esitettyä tuntuvasti alemmat; vuonna 2007 kehys on 147,8 miljoonaa euroa ja vuodelle 2008 kehys on 148,6 miljoonaa euroa.

3.1.6 Henkisten voimavarojen hallinta

Henkilöstövoimavarojen mitoituksessa on lähtökohtana pidetty vuosien 2007-2011 toiminta- ja taloussuunnitelmaa, vuoden 2007 talousarviota, Valtiovarainministeriön tuottavuusohjelmaan tullilaitoksen ilmoittamaa henkilöstöohjelmaa vuosille 2006-2011 sekä tullilaitoksessa työryhmytyönä tehtyä toiminta- ja resurssikartoitusta.

Tullilaitoksen henkilötyövuosimäärän arvioitu kehitys on arvioitu jäljempänä olevassa taulukossa. On huomattava, että toiminnan tuottavuuden kasvun lisäksi myös toimintavolyymit vaikuttavat resurssisäästöjen syntymiseen. Tullin keskeiset volyymit tulevat maahan saapuvista ja maasta lähtevistä tavara- ja henkilövirroista eikä Tulli pysty niihin vaikuttamaan. Siten volyymien muutos voi heilauttaa tarvittavaa resurssimäärää suuntaan tai toiseen huolimatta siitä, miten tuottavuus kehittyy. Liikenteen määrän lisääntyminen aiheuttaa painetta satamien ja itärajalta sijaitsevien rajanylityspaikkojen aukioloaikojen muuttamiseen ympärivuorokautiseksi.

Tullilaitoksen arvioitu htv-kehitys vuodelle 2007 on 2602,7 henkilötyövuotta. Taulukossa on esitetty Tullin henkilöstömäärä tehtäväalueittain vuosina 2005-2007 sekä suunnitelma vuosille 2008-2011. Henkilöstömäärien kehityksessä on otettu huomioon tuottavuusohjelman linjaukset. Resurssien määrä ja jakautuminen tehtäväalueittain tarkentuu vuosittaisen TTS- ja tulostavoitesuunnittelun yhteydessä.

Oheisessa resurssilaskelmassa ei ole otettu huomioon seuraavia toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia kuten Venäjän viisumivapaus ja Kotkan satamatoimintojen huomattava laajeneminen. Ulkomaankaupan kauttakulkuliikenteen volyymien ennakoitua huomattavampi kasvu vaikuttaisi suoraan resurssitarpeeseen erityisesti TIR-menettelyssä, minkä yksinkertaistaminen ei ole näköpiirissä. Rikoslain tiukentaminen tulliselvityksen osalta voi vaikuttaa huomattavasti rikostorjunnan resurssitarpeeseen.

On oletettavissa, että Eu:ssa vireillä olevat lainsäädäntömuutokset johtavat hyväksytyyn taloudellisen toimijan konseptin ja sen sisällön (ehtojen ja etujen) määrittelyyn. Konseptin täytäntöönpano tulee edellyttämään oman henkilökunnan ja taloudellisten toimijoiden kouluttamista sekä verifiointi- ja auktorisointimenettelyjen perustamista. Erityisesti vaarattomuuteen ja turvallisuuteen liittyvät AEO-tarkastukset edellyttävät Tullilta uutta osaamista ja työskentelymetodeja, jotka edellyttävät perusteellista kouluttamista vuonna 2007. Yksinkertaistettuihin menettelyihin liittyvät tarkastukset tarkoittavat suurta työmäärää vuosina 2007-2009, koska edellytysten toteaminen on työlästä ja toisaalta, koska toiminnassa on varauduttava suureen hakemusmäärään. Kokonaisuutena AEO-statukseen liittyviin asioihin liittyy vielä paljon epävarmuutta, joten resurssi- yms. asioiden arvioiminen on tällä hetkellä vaikeaa.

Tullin tuottavuusohjelma perustuu sähköisten asiointimallien kehittämiseen, erityisesti myös web-ilmoittamisen ja niihin liittyvien tietoteknisten ratkaisujen toteuttamiseen. Mikäli näissä ei edetä suunnitelmien mukaisesti myös tuottavuusohjelman tavoitteet joudutaan tarkistamaan uudelleen.

Uudet toimintamallit ovat käytössä suunnittelukauden lopussa ja täten myös tuottavuusohjelman mukaiset henkilöstösäästöt painottuvat loppuvuosiin. Tulli on toimintaympäristöstä johtuvista syistä joutunut lisäämään henkilöstöä vuonna 2006 Nuijamaan uuden aseman vuoksi sekä tietohallinnon uudistamisen vuoksi, yhteensä 43,8 henkilötyövuotta. Vuoden 2007 henkilötyövuosien mitoituksessa on otettu huomioon vuoden 2007 talousarviossa Imatran ympärivuorokautisen aukioloajan vaatima 12 henkilötyövuoden lisäys, mistä johtuen tuottavuusohjelman vaatima htv-vähennykset vuodelle 2007 on aikaisemman 20 htv:n sijaan 8,1 henkilötyövuotta. Htv-vähennyksen lisäksi tullilaitos kohdistaa vuonna 2007 sisäisesti 26,7 henkilötyövuotta itärajalle ja tietohallintoon.

Tuottavuusohjelmaan sisällytettyä henkilöstön vähennysvelvoitetta laskettaessa Tulli on käyttänyt pohjalukuna vuoden 2005 tilipääöstietoja (2567 htv) lisättynä itärajan ja tietohallinnon vahvistamisen vaatimilla 43,8 henkilötyövuodella. Tuottavuusohjelman henkilöstösäästöjä laskettaessa lähtölukuna on 2610,8 henkilötyövuotta. Kun otetaan lisäyksenä huomioon itärajan vahvistaminen suunnittelukaudella 70,3 henkilötyövuodella, on tullilaitoksen netto htv-säästö 121,6

henkilötyövuotta. Kun tuottavuusohjelman resurssisäästön laskemisen pohjalukuna käytetään vuoden 2006 toteutuma-arviota on tullilaitoksen tuottavuusohjelmaa toteuttamalla saavutettavissa 165,4 henkilötyövuoden säästö.

Eläkkeelle siirtymisen johdosta tapahtuvan laskennallisen resurssien vähenemisen kohdistamisesta on todettava, että poistuma on laskelmissa kohdistettu tasaisesti päätehtäväalueille. Käytännössä poistumaa ei toteuteta näin mekaanisesti vaan resurssien kohdentaminen suoritetaan sovittujen linjausten ja vuosittain tarkentuvien voimavaratarpeiden pohjalta.

Tehtäväalue	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	muutos yht. 2005-2011
Fiskaalinen tehtäväalue	265,0	265,0	257,5	249,5	233,5	214,9	194,9	-70,1
Ulkomaankaupan sujuvuus	830,0	846,0	851,7	840,7	831,9	819,6	803,3	-26,7
Yhteiskunnan suojaaminen	1027,0	1045,5	1042,5	1048,5	1064,3	1063,5	1059,0	32,0
Ydintoiminta yht.	2122,0	2156,5	2151,7	2138,7	2129,7	2098,0	2057,2	-64,8
Tukitoiminnot yht.	445,0	454,3	451,0	444,0	433,0	412,9	388,2	-56,8
YHT.	2567,0	2610,8	2602,7	2582,7	2562,7	2510,9	2445,4	-121,6

Resurssien jakautumisessa tehtäväalueittain on muutoksia edelliseen tts-asiakirjaan verrattuna. Tullilaitoksen työaika- ja suorite seurantajärjestelmän kirjauskäytäntöjä muutettiin ja päivitettiin vuoden 2006 alusta. Aikaisemmin ulkomaankaupan tehtäväalueelle sisältyi myös kontrollialatehtäväalueelle kirjattu työaika. Edellä olevassa taulukossa Kontrolli-tehtäväalueelle sisältyvät htv-määrät on siirretty yhteiskunnan suojaamisen tehtäväalueelle. Käytännössä kontrolliin / perusvalvontaan kirjatun työajan pilkkominen ulkomaankaupan sujuvuuden ja yhteiskunnan suojaamisen tehtäväalueiden kesken on hankalaa, sillä toimipaikoissa työskentelevät henkilöt tekevät usein molempien tehtäväalueiden töitä. Edellä esitettyjen syiden vuoksi ulkomaankaupan sujuvuuden tehtäväalueelle on taulukossa esitetty todellisuutta vähemmän henkilöitä ja yhteiskunnan suojaamisen tehtäväalueelle todellisuutta enemmän henkilöitä. Fiskaalisella tehtäväalueella oli aikaisemmin mukana tavara- ja varastotarkastuksen sekä yritystarkastuksen resurssit. Taulukossa em. tehtävät on siirretty ulkomaankaupan sujuvuuden tehtäväalueelle.

Ulkomaankaupan sujuvuuden tehtäväalueella tulliselvityksessä resurssien arvioidaan vähenevän suunnittelukaudella noin 60 htv:tä. Kun otetaan huomioon Itäiseen tullipiiriin kohdistettu lisäys, vähenevät tulliselvitykseen käytetyt resurssit yhteensä tullilaitoksessa 26,7 htv:tä. Laadunvarmistuksessa ja jälkitarkastuksessa resurssitarpeen arvioidaan pysyvän lähes entisellään.

Fiskaalisella tehtäväalueella kokonaisvähennys on 70,1 henkilötyövuotta. Valvonnan resurssointia vahvistetaan. Tehtäväalueella toteutui vuonna 2005 yht. 1027,0 henkilötyövuotta ja 1059,0 htv:tä vuonna 2011, lisäystä yhteensä 32 henkilötyövuotta. Perusvalvonnan tehtäviin lisätään 37,2 henkilötyövuotta. Rikostorjunnassa resurssointi vähenee hieman, 5,2 henkilötyövuotta.

Koko tullilaitoksessa hallintotehtävistä arvioidaan vapautuvan yhteensä 49,1 henkilötyövuotta. Taulukossa hallinnon resurssisäästöiksi on esitetty 56,8 henkilötyövuotta. Erotus 7,7 henkilötyövuotta johtuu työaikakirjauksista; hallintoon kirjattu työaika pitää sisällään myös mm. yleisjohtamista sekä kansainvälisiä kokouksia, viranomaisyhteistyötä, lyhytaikaisia projekteja ja asiakasneuvontaa. Uusi työaikajärjestelmä tulee vähentämään henkilöstötarvetta. Tullipiirien hallinnon henkilöstömäärää vähentävät myös palvelukeskushanke sekä mahdollinen materiaalityönteon ja tietoteknisen tuen lisääntyvä keskittäminen Tullihallitukseen.

Asiakasstrategian mukaan sähköistä asiointia lisätään. Lisäksi se tulee pakolliseksi EU:n tullikoodeksi uudistuksen myötä. Tämä vähentää fyysistä asiointia tullissa. Lisäksi valvontastrategian mukaisesti tullissa siirrytään liikkuvaan ja kohteelliseen toimintaan perusvalvonnassa. Tämän vuoksi toimipaikkaverkoston tarkistetaan. Toimipaikkaverkoston tarkastelu koskee seuraavia toimipaikkoja: Kustavi, Korppoo, Uusikaupunki, Seinäjoki, Porvoo, Inkoo, Joensuu, Kajaani ja Raahel.

Henkilöstöstrategisesti ja -poliittisesti kuvatut toimintalinjaukset ja toimintaympäristön muutokset edellyttävät että;

- Ennakoivalla ja suunnitelmallisella henkilöstövoimavarojen hallinnalla varmistetaan että henkilöstöresurssi on oikein mitoitettu työryhmän esityksen mukaisesti. Henkilöstövoimavaroja uudelleen kohdennetaan. Ulkopuolisiin rekrytointeihin on pyydettävä Tullihallituksen henkilöstöyksikön lupa.
- Esimiesten henkilöjohtamistaitoja parannetaan muutoksen hallinnassa.
- Työhyvinvointi ja jaksamisnäkökulma otetaan osaksi muutoksen hallintaa. Tullin Kaiku-hanke tukee tätä työtä.
- Muutoksen edellyttämä osaaminen varmistetaan sekä perus- että erityistehtävissä. Tarve moniosaamiseen perustehtävissä sekä erityisosaaminen asiakasstrategian ja valvontastrategian toteuttamisessa kasvaa.
- Muutoksen vaikutukset huomioidaan myös osana palkkausjärjestelmän kehittämistä.
- Muutoksen toteuttaminen edellyttää tiivistä yhteistoimintaa ja henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien kehittämistä osana normaaleja johtamisjärjestelmiä erityisenä painopisteenä toimipaikkakohtaisen vaikuttamisen kehittäminen.
- Avointa viestintä- ja keskustelukulttuuria parannetaan viestintästrategian ja toimenpideohjeen mukaisesti.

Koulutuksen uusi toteutusmalli tehostaa oppimista koko organisaatiossa. Koulutuksen suunnittelun ja käytännön toteutuksen tukena toimii Tullihallituksen yksiköissä, Tullipiireissä ja Tullilaboratoriossa oman toimen ohella koulutusyhdyshenkilöitä ja opinto-ohjaajia. Järjestely tehostaa tiedonkulkua organisaation eri toimintojen ja koulutusyksikön välillä. Suunnitellut sähköiset osaamisen- ja koulutuksen hallinnan tietojärjestelmät sekä jo käyttöön otettu verkkokoulutus tukevat johtamista, resurssisuunnittelua ja koulutuksen kohdentamista tarvelähtöisesti ja oikea-aikaisesti.

3.2 Kehittämissuunnitelma

3.2.1 Vuosaaren satamahanke

Vuosaaren satamahanke etenee vauhdilla ja toimitilojen sekä prosessien suunnittelu on käynnissä. Vuosaaren hanke tulee aiheuttamaan investointimenoja jo vuodelle 2007. Tarvittavien perustusten ja alustojen suunnittelu- ja toteuttaminen on kustannustehokkainta kytkeä sataman rakennus-aikatauluihin sillä jälkikäteinen toteuttaminen tulee Tullille huomattavasti kalliimmaksi. Tulli esittää Vuosaaren sataman hankintoihin vuodelle 2007 kertainvestointeina 28.40.70 kalustonhankintamomentille 934 000 euroa. Laite- ja järjestelmähankinnat tulee kilpailuttaa ja toimittajat valita jo vuoden 2007 loppupuolella, jotta liikennealueille ja rakennuksiin saadaan oikeat mitoitustiedot ja kaapelointitiedot.

Huomattavimmat laiteinvestoinnit ajoittuvat vuodelle 2008. Investointien toteuttamiseksi Tullin määrärahatarve on 5 422 000 euroa.

Vuotuiset investoinnit on esitetty eritellysti jäljempänä olevassa taulukossa. Merkittävin yksittäinen investointi on junien läpivalaisulaite, jonka kustannusarvio on 3 500 000 euroa. Hankinnasta ajoittuu 350 000 euroa vuodelle 2007 ja 3 150 000 euroa vuodelle 2008. Seuraavaksi suurin hankinta on säteilyvalvontajärjestelmä, jonka alustava kustannusarvio on 1 350 000 euroa. Lipren toteuttaminen henkilöliikenneportille ja junaradalle sekä tavaraliikenneporttien liittäminen satamalaitoksen järjestelmään maksavat yhteensä noin 250 000 euroa.

Vuosaaren satamaan tulli tarvitsee uusia toimitiloja yhteensä 3500 huoneisto-m² joista tullilain 20 §:n mukaisia valvontatiloja on noin 2300 huoneisto-m² ja vuokratiloja 1200 huoneisto-m². Hankkeen yhteydessä parannetaan erityisesti tarkastustoiminnan edellytyksiä; asianmukaisia lastin- ja ajoneuvontarkastustiloja sekä tarkastuskenttiä liikennejärjestelyineen ja laitteistoineen. Vuokratilojen osalta satama ei ole vielä pystynyt antamaan arviota tulevista vuokratilakustannuksista. Tulevien vuokratilojen neliövuokra lienee välillä 16 - 18 euroa/ m²/ kk. Huomioiden Länsisatamassa ja Sörnäisten satamassa käytöstä pois jäävät vuokratilat arvioidaan vuotuisten toimitilamenojen nousevan 210 000 euroa vuodessa. Täysimääräisenä vaikutus tulee vuodelle 2009. Tietoliikenneyhteyksien luominen maksaa 50 000 euroa. Vuosaaren vuokramenojen nousu on huomioitu toimintamomentilla 20.40.21.

Menon laatu (luvat 1 000 euroa)	vuosi 2007	vuosi 2008	vuosi 2009	vuosi 2010	vuosi 2011
VUOSAAREN SATAMAHANKE	934	5 422			
L a i t e investoinnit liikennealueelle:	320	1 313			
Lipre (henkilö, liikenne, junarata, rahti)	50	200			
Säteilyvalvontajärjestelmä, liikenne	270	1 080			
Kameravalvontajärjestelmä		23			
Ajoneuvovaaka		10			
T o i m i n t o i h i n liittyvät investoinnit:	614	4 109			
Säteilyvalvontajärjestelmät, matkustajat	15	60			
Kameravalvontajärjestelmät	50	200			
Läpivalaisujärj. käsimatkatavara	7	28			
Läpivalaisujärj. rahtitavara	17	68			
Kiinteä läpivalaisuj. ajoneuvot		130			
Kiinteä läpivalaisuj. junat	350	3 150			
Ajoneuvonostimet (raskas kalusto)	9	36			
(henkilö/pakettiautot)	3	12			
Jarrudynamometri	56	24			
Paineilmalaitteet, polttoaineen tyhjennyslaitteet, rengastyökoneet	6	24			
Trukit		25			
Vetomestari + lavetti		150			
Puhelinvaihteen laajennus	22	90			
Aluekaapelointi	50				
Rikosilmoitus-, kulunvalvonta-, vuoronumero-, työajanseurantajärjestelmä	26	97			
Sähkönsyötön varmistus	3	15			

3.2.2 Vaalimaan tulliaseman tavara- ja henkilöliikenteen eriyttäminen

Vuosille 2008 ja 2009 ajoittuu **Vaalimaan tulliaseman tavara- ja henkilöliikenteen** eriyttäminen. Vaalimaa on transitotavaran yksi logistiikkaputken pääte piste Suomen puolella ja sen läpäisy- ja palvelukyvyyn sekä valvontatekniikan parantaminen on tullilaitoksen tavoitteena ko. suunnittelukauden aikana.

Itäinen tullipiiri on aikaisemmissa tts-neuvotteluissa perustellut rajatullitoimipaikkojen uudisrakentamisen ja siinä yhteydessä on kartoitettu sekä henkilöresurssit että muu resurssitarve. Mahdollinen viisumivapaus tulee toteutuessaan vaikuttamaan henkilöliikenteen valvonnan vaatimaan resurssointiin.

Liikennemäärien kasvu on vuoden 2006 aikana jatkunut Vaalimaalla voimakkaana. Rekkaliikenne (lähteneet ja saapuneet) on kasvanut noin 15 %. Kasvanut rekkaliikenne ja siitä johtuva entisestään vaikeutunut Venäjän viranomaisten tehtävien yhteensovittaminen sekä Torfjanovkan kapasiteettiongelmat ovat osaltaan aiheuttaneet Vaalimaalla pitkiä jonoja.

Vaalimaan tullin päärakennuksen laajennus ja korjaustyöt valmistuivat kesäkuussa 2006. Hankkeen laajuutta ja toteutusta suunniteltaessa on otettu huomioon seuraavassa vaiheessa toteutettava henkilö- ja tavaraliikenteen eriyttäminen. Toimitilojen hankesuunnittelu ja liikennejärjestelyjen suunnittelu ovat meneillään ja liikennealueiden ja asemarakennusten rakennustöiden arvioidaan valmistuvan alkuvuodesta 2009.

Uuden aseman eriytetyn kahden aseman toimintamallin käyttöönoton sekä mahdollisen liikenteen kasvun myötä resurssitarve tulee kasvamaan Vaalimaalla. Tässä määrässä ei olla kuitenkaan otettu huomioon suurempaa liikenteen kasvua, mahdollista viisumivapautta eikä Venäjän tullin mahdollista tavaran käsittelykapasiteetin paranemista sekä nopeutumista.

Vaalimaalle esitetään rakennettavaksi yhteensä 1484 hyötym², josta tullin osuus olisi 64 %. Tullin vuotuiset vuokramenot kasvavat hankkeen vaikutuksesta 484 000 euroa. Hankkeeseen kuuluu lisäksi läpivalaisuun ja tarkastustoimintaan liittyviä alueita sekä takavarikkoalue. Tielaitos on aikaisemmin toteuttanut nämä osana tiehankettaan koska tielain mukaan ne toteutetaan tiealueelle. Kyseinen investointi on arvoltaan noin 700 000 euroa eikä se sisälly tiehankkeen eikä toimitilahankkeen kustannuksiin. Jos se toteutetaan Senaatin toimesta pääomakustannus on 7,5 % vuodessa sidotulle pääomalle. Yhdessä kunnossapidon kanssa tulee tullille em. osuudesta noin 80 000 euron vuotuinen kustannus, joka on huomioitu lisäyksenä Tullin toimintamomentille 28.40.21. Kokonaistaloudellisesti edullisinta lienee pitää toteutus tiehallinnon vastuulla. Silloin samoja liikennealueita ei olisi toteuttamassa kahta eri organisaatiota. Yksikkökustannukset olisivat silloin edullisempia kuin pilkotuissa toteutuksissa.

Vaalimaan hanke edellyttää laiteinvestointeja liikennealueille ja toimintoihin liittyviä investointeja. Kaikki investoinnit on esitetty eritellysti jäljempänä olevassa taulukossa. Investointien kokonaiskustannusarvio on 1 116 000 euroa, josta kohdistuu vuodelle 2008 yhteensä 259 000 euroa ja 857 000 euroa vuodelle 2009 momentille 28.40.70.

Lisäksi tullilaitos esittää momentille 28.40.21 lisääntyneitä vuokratkustannuksia ja tiealueen huoltokustannuksia.

Menon laatu (luvut 1 000 euroa)	vuosi 2007	vuosi 2008	vuosi 2009	vuosi 2010	vuosi 2011
VAALIMAAN LIIKENTEEN ERIYTTÄMINEN		259	857		
L a i t e investoinnit liikennealueelle		140	560		
Lipre		28	112		
Säteilyvalvontajärjestelmä		24	96		
Kameravalvontajärjestelmä		23	92		
Ajoneuvoaaka		10	40		
Akselipainovaaka		12	48		
Vuoronumerovalvontajärjestelmä		3	12		
Liikennealueen kulunvalvonta		40	160		
Toimintoihin liittyvät investoinnit		119	297		
Läpivalaisulaite, rahtitavara		15	70		
Säteilyvalvontaj. matkustajat		4	14		
Kameravalvontajärjestelmät		2	8		
Ajoneuvonostin, raskas liikenne		9	36		
Ajoneuvonostin, henkilö / pakettiautot		3	12		
Jarrudynamometri		56	24		
Paineilmal.. polttoaineentyhjennys., rengaskoneet		6	24		
Työajanseurantajärjestelmä		5	22		
Vuoronumerojärjestelmä		5	21		
Puhelinvaihteen laajennus		11	44		
Runkoverkkolaitteet, palvelimet			12		
Sähkönsyötön varajärjestelmä		3	10		

3.2.3 Muiden viranomaisten lukuun suoritettavat tehtävät

Tullilaitos on ottanut suoritettavakseen huomattavan määrän tehtäviä, jotka tehdään toisten viranomaisten puolesta tullivalvontatehtävien ohella. Joiltakin osin määrärahat on järjestetty tullilaitoksen kehukseen (MMM).

Tullilaitos on maksanut omista toimintamenoistaan hankintoja ja vuosittain juoksevia menoja, joiden kohteena oleva toiminta on jonkin toisen viranomaisen kuin tullilaitoksen vastuulla. Tullilaitos on määrärahoillaan rahoittanut vuosittain mm. ajoneuvojen kunto- ja painovalvontaan käytettäviä teknisiä laitteita ja samoin säteilyvalvontaan kohdistuvia investointeja sekä laitteistojen huolto- ja korjausmenoja. Vuonna 2006 ja parina edellisenä vuotena näitä investointeja on jouduttu karsimaan tullilaitoksen määrärahojen sitoutuessa omaan toimintaan ja siihen liittyvien investointien rahoittamiseen. Uushankintoja ei ole juurikaan suoritettu eikä rikkimenneitä laitteistojä ole voitu kaikilta osin korjauttaa.

Tullilaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2007-2011 oli esitetty ajoneuvojen kunto- ja painovalvontaan sekä säteilyvalvontaan liittyvien tarpeiden kartoittamista. Tullilaitoksessa tehtiin maaliskuussa 2006 kartoitus, jossa selvitettiin tullipiireissä käytössä olevan kaluston määrä ja kunto sekä vuosittaiset huoltokustannukset niin säteilyvalvonta- kuin liikennevalvontalaitteistojen osalta. Samalla on kartoitettu uushankintojen tarpeellisuus tullipiireissä. Selvityksen perusteella Tullihallitus esitti vuoden 2007 menoarvioon arvion määrärahan tarpeesta.

Liikenne- ja viestintäministeriön lukuun suoritettavien tehtävien vaatima kalusto on esitetty tarkemmin eriteltynä jäljempänä olevassa taulukossa.

Käytössä olevista laitteista osa on rikkoutuneita ja osa niistä korjauskelpoisia. Laitteistot vaativat kuitenkin kalibrointia sekä vuosittaisia muita huoltotoimenpiteitä. Yhteensä juoksevat menot ovat vuosittain 242 000 euroa. Tullilaitos hakee em. menojen rahoittamiseen määrärahaa vuoden 2007 lisätalousarviossa.

Ajoneuvovaakojen ja jarrudynamometrien hankintamenoihin on huomioitu myös niiden tarvitsemat toiminta-alustojen perustukset. Kyseiset uushankinnat ovat yhteensä 769 000 euroa. Laitekatosten vuosittaiset vuokramenot ovat yhteensä 54 000 euroa.

Yhteensä LVM:n lukuun suoritettavien tehtävien vaatimat kertaluonteiset investoinnit ovat 769 000 euroa sekä vuosittaiset huolto-, korjaus- ja katosvuokramenot ovat 296 000 euroa.

LVM:n lukuun suoritettavien tehtävien vaatimat investoinnit ja vuotuiset käyttömenot

Menon laatu (luvat 1 000 euroa)	vuosi 2007	vuosi 2008	vuosi 2009	vuosi 2010	vuosi 2011
<i>LVM:n lukuun suoritettavien tehtävien menot</i>	242	1 065	296	296	296
<i>Käytössä oleva kalusto</i>					
Vuosittaiset huoltomenot ja kalibroinnit	242	242	242	242	242
<i>Uushankinta</i>					
Ajoneuvovaat ja jarrudynamometrit, kertainvestointi		769			
Vuotuiset katosvuokramenot		54	54	54	54

Säteilyturvakeskuksen lukuun suoritettavien tehtävien vaatima kalusto on esitetty tarkemmin eriteltynä jäljempänä olevassa taulukossa. Käytössä olevista säteilyvalvontajärjestelmistä osa on korjauskelvottomia ja osa vaatii erilliset neutroni-ilmaisimet. IAEA:n muuttuneet laitesuositukset edellyttävät erillisen neutroni-ilmaisimen lisäämistä. Neutronoinnit sekä tarvittavat muut laitepäivitykset vuodelle 2007 ovat yhteensä 546 000 euroa, joka sisältää Nuijamaan säteilyvalvontajärjestelmän siirron, neutronoinnin sekä päivityksen, yhteensä 114 000 euroa. Vuosittaiset huolto- ja korjauskustannukset ovat 77 000 euroa. Tullilaitos hakee em. menojen rahoittamiseen määrärahaa vuoden 2007 lisätalousarviossa.

Säteilyturvakeskuksen lukuun suoritettavien tehtävien vaatimat investoinnit ja vuotuiset käyttömenot

Menon laatu (luvat 1 000 euroa)	vuosi 2007	vuosi 2008	vuosi 2009	vuosi 2010	vuosi 2011
<i>Säteilyturvakeskuksen lukuun suoritettavien tehtävien menot</i>	623	1 306	161	161	161
<i>Olemassa oleva kalusto</i>					
Neutronoinnit ja muut laitepäivitykset . Sisältää Nuijamaan säteilyjärjestelmän siirron, neutronoinnin ja päivityksen 114 000 euroa	546				
Huolto- ja korjauskustannukset	77	77	77	77	77
<i>Uushankinta</i>					
Säteilyvalvontalaitteet + perustukset		1 229			
Vuotuiset huolto- ja korjauskustannukset			84	84	84

Vuosaaren satamaan tarvittava säteilyvalvontajärjestelmä on esitetty osana Vuosaaren satamahankkeen laskelmia kohdassa 3.2.1, eikä siis sisälly edellä olevaan laskelmaan.

3.2.4 Liikkuvien ryhmien toimintamallin kehittäminen

Perusvalvonta on nykyisin sijoitettu kiinteästi toimipisteisiinsä suorittamaan oman alueensa perusvalvontaa. Perusvalvonta on tullirikostorjunnan tavoin kohteellista, minkä vuoksi tehokkuuden lisäämiseksi perusvalvonta on tarkoituksenmukaista organisoida liikkuviksi ryhmiksi. Tällainen esitys on tehty myös Tullin resurssikartoitustyöryhmän toimesta. Liikkuvien ryhmien toimintamallin suunnittelussa on kartoitettava myös muut kuin perusvalvonnan tehtävät ja tarpeet, esimerkiksi ulkomaankaupan sujuvuuteen liittyvät tehtävät.

Kohteellisuus on lähtökohtana sisäliikenteen valvonnassa, mutta myös kolmansien maiden liikenteen valvonnassa kustannustehokkuus ja valvontastrategia edellyttää kohteellisuutta. Perusvalvonnan tulee olla kuitenkin toimivaltuuksilta ja toimintaedellytyksiltään mahdollista koko maassa valvonnallisten riskien ja kustannustehokkuusvaatimuksen edellyttämällä kattavuudella.

Perusvalvonnan kohteellisuutta ja alueellista kattavuutta voidaan siis parhaiten tukea *liikkuvalla valvonnalla*. Valvonnan kohde ja aika on tällöin Tullin päätettävissä. Liikkuvan ryhmän malli mahdollistaa resurssien käytön riskin mukaisesti. Tämä malli sopii liikennevirtoihin kohdistuvaan, profilointiin perustuvaan valvontaan, kuten matkustajavalvontaan. Tätä perusvalvonnan liikkuvuutta tukee myös tullikoodeksin mukaisten ennakkotietojen sähköinen käsittely riskianalyysoijärjestelmässä: riskianalyysin tavoitteena on tuottaa liikkuville ryhmille laadukkaita tarkastuskohteita. Toisaalta LIPRE-järjestelmän hälytystoiminta tuottaa perusvalvonnan liikkuville ryhmille hälytyksiä, jotka edellyttävät kohdennettuja tarkastuksia.

Siirtyminen liikkuviin ryhmiin edellyttää riittävän ajoneuvokaluston hankkimista ja sen tarkoituksenmukaista varustamista. Jokaisessa ajoneuvossa on oltava kiinteästi asennettuna työasema, jolta on langaton yhteys Tullin järjestelmiin, jotta ryhmät pystyvät liikkueensa käyttämään tulevaa kontrollijärjestelmää ja kattavasti muita tarvittavia tietojärjestelmiä. Lisäksi työturvallisuustarkoituksissa liikkuvan ryhmän ajoneuvot tulee saattaa valtakunnallisen kameravalvonta-järjestelmän piiriin langattomin yhteyksin.

Yksityiskohtainen kustannuslaskelma perusvalvonnan ja muiden mahdollisten tehtävien siirtymisestä liikkuviin ryhmiin tehdään vuoden 2008 budjettiesitykseen, koska järjestelyiden ja niihin liittyvien kustannusten yksityiskohdat eivät ole vielä riittävällä tasolla tiedossa.

3.2.5 Kotkan Palaslahden laajentaminen

Mussalon satamassa on kolme satamanosaa: nesteterminaali, syväsatama ja konttisatama. Näistä erityisesti konttisataman kehitys on ollut vauhdikasta. Konttisatama otettiin käyttöön vuonna 2001. Tämän jälkeen konttiliikenne on yli kaksinkertaistunut. Kasvu on vaatinut satamalta jatkuvia laituri-, kenttä- ja nosturi-investointeja. Vuoteen 2010 ulottuvat Kotkan sataman ennusteet arvioivat kasvun olevan jopa noin 50 %:a, jolloin joka toisen kontin uskotaan olevan transitokontti. Vuonna 2006 on konttiliikenteen kasvu ollut 30 - 38 % riippuen mitataanko TEU- yksiköitä vai tavaratonneja. Kotka on noussut Suomen suurimmaksi konttisatamaksi kevään 2006 aikana. Kasvu ennustetaan olevan vuoden 2007 aikana myös voimakasta.

Kotkan konttisatamassa operoi kolme Suomen suurinta konttioperaattoria: Steveco, Finnsteve ja Containerships, joka toimii Multi Link Terminalsin kautta. Erityisen huomionarvoista Kotkan sataman uudessa kehityssuunnassa on, että logististen lisäarvopalvelujen tarjonta lisääntyy edelleen. Tämä näkyy varastotoimintojen vahvana kasvuna. Kotkan sataman välittömään

läheisyyteen on syntynyt 5-6 varastoterminaalia vuosittain. Jotta varastoterminaalien rakentamista voitaisiin jatkaa, Kotkan kaupunki on käynnistänyt ensimmäisen vaiheen Palaslahden teollisuusalueen yhteensä noin 150 ha:n maankäytöstä eli Kotkan kaupunki jatkaa omaksumallaan linjalla ja kasvattaa koko ajan sataman toiminta-aluetta.

Kotkan alueen olemassa oleva varastokapasiteetti on täyskäytössä ja Kotkan Mussalon ja nykyiset henkilöresurssit on mitoitettu tähän tilanteeseen. Transitoliikenteen volyymien kasvu tulee aiheuttamaan painetta henkilöresurssien kasvattamiseen Mussalon Palaslahden tarpeisiin, ellei transitoliikenteen tulliselvitystä (tullimenettelyjä ja sähköisiä järjestelmiä) pystytä nykyisestä vielä yksinkertaistamaan. Itäisen tullipiirin toimivallan piirissä olevat tullimenettelyjen yksinkertaistukset on pääosin jo toteutettu. Jos toiminta jatkaa voimakasta kasvuaan, joudutaan henkilöresursseja kartoittamaan erityisesti varastovalvonnan ja riskianalyysin osalta uudelleen jo vuonna 2007.

Vuoden 2007 aikana **Mussalon Palaslahden** täyttäminen jatkuu ja varastoinnin voluumin kasvua on tällä alueella odotettavissa. Jos transitoliikenteen kasvu jatkuu ja Palaslahden alue täyttyy logistiikkayrityksillä, kasvaa tarve uuden palvelupisteen perustamiselle, koska Mussalon tullauskeskuksen palvelukapasiteetti ei pysty suoriutumaan työmäärän lisäyksestä. Tulli on suunnitellut Palaskylän lahden varastotoimintojen tullipalvelua varten omaa tullauskeskusta.

Palaslahden tullauskeskuksen rakennusprojektin suunnitteluun tulisi valmistautua vuoden 2008 aikana siten, että rakentaminen voitaisiin aloittaa jo vuoden 2009 lopussa. Tulliselvityspisteen avaaminen Palaslahteen vaatisi ainakin kahta työvuoroa, mikä merkitsee 20-30 henkilön lisäystä. Erittely toimitilatarpeista ja investointitarpeista pyritään tekemään vuoden 2008 budjettiesityksen yhteydessä.

3.2.6 Läpivalaisulaitteet

Läpivalaisulaitteiden käytöstä niin tavaraliikenteen kuin matkustajien käsimatkatavaroiden valvonnassa on saatu hyviä kokemuksia. Järjestelmällä voidaan varmentaa nopeasti ja tehokkaasti lastiyksiköiden sisältämien tavaroiden ja esitettyjen asiakirjojen yhdenmukaisuus sekä mahdolliset poikkeamat.

Tts-kaudella tullilaitoksen kannalta merkittävä kehityshanke on rautateitse kulkevan tavaraliikenteen valvonnan tehostaminen. Vuosaaren uuden satamahankkeen yhteydessä on tavoitteena saada rautatiekuljetuksien läpivalaisuun sopiva järjestelmä, joka mahdollistaa rahdin kuvaamisen joko uuden rautatietunnelin suulla tai Vuosaaren ratapihalla. Vuosaaren satama on tarkoitettu yhdeksi CSI-satamaksi, mikä edellyttää kaikkien, myös rautateitse kuljetettävien suoraan USA:han menevien konttien läpivalaisua. Logististen ongelmien vuoksi ja taloudellisesti ainoa järkevä tapa on läpivalaista rautatierahti omalla laitteistolla ja autoilla kulkeva rahti omalla Länsisatamasta siirrettävällä läpivalaisulaitteella. Satamarata ja uusi satama otetaan käyttöön vuoden 2008 loppupuolella. Rataa toteutettava Vuoli-projekti on ilmoittanut että läpivalaisulaitteen ja säteilysuojarakenteiden vaatimat perustukset tulee toteuttaa rata-alueelle jo vuoden 2007 aikana ettei viivästytetä radan käyttöönottoa ja aiheuteta lisäkustannuksia. Siksi läpivalaisulaitteen kilpailutus ja tilaus tulisi voida tehdä jo vuoden 2007 alkupuolella. Vuosaarta koskevat läpivalaisulaitteet on esitetty kappaleessa 3.2.1.

Vuosaaren jälkeen on tarkoituksena varustaa itärajan vilkkain junaliikenteen rajanylityspaikka Vainikkala vastaavalla laitteella. Tämä hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2009 - 2010.

Hankkeen kustannusarvio 3,5 miljoonaa euroa, jolle esitetään määrärahaa vuosille 2009-2010 momentille 28.40.70.

Tavaraliikenteen läpivalaisuun tarkoitettuihin laitteistoihin on kehitetty lisäteknikkaa, jolla voidaan erotella lastissa ja ajoneuvossa olevat orgaaniset ja epäorgaaniset aineet. Tämä helpottaa ja nopeuttaa kuvantulkintaa sekä lisää tulkintavarmuutta. Ensimmäiseksi tämä esitetään otettavaksi käyttöön Vaalimaan kiinteällä läpivalaisuasemalla ja sen jälkeen uudelleensijoitettavalla läpivalaisulaitteella sekä liikkuvilla läpivalaisulaitteilla. Ominaisuuden lisäämisen kustannusvaikutukset laitteesta riippuen ovat 300000- 500000 euroa. Vuosina 2008 - 2010 tarvittaisiin tähän yhteensä 1,8 miljoonan euron määräraha, joka esitetään momentille 28.40.70.

Tullilaitoksella on käytössään yhteensä 24 käsimatkatavaroiden ja kuormalavoilla olevien tavaroiden tarkastukseen tarkoitettuja läpivalaisulaitteita. Suuri osa laitteista on 90-luvun alkupuolella hankittuja ja kunnoltaan huonoja sekä ominaisuuksiltaan vanhentuneita. TTS-kauden alkupäässä tulisi voida sekä lisätä näiden laitteiden määrää että uusia vanhentuneet laitteet. Vuosille 2008 - 2009 tarvittaisiin tähän noin 800 000 euron määräraha.

Läpivalaisu toiminnan tehostamiseen liittyvät asiat ja tarvittavat määrärahat tarkennetaan vuoden 2008 budjettia koskevaan esitykseen mennessä.

3.2.7 Kameravalvonta

Schengen-laajentumisen yhteydessä uusien Schengen-maiden liikenteessä loppuu rajatarkastusten tekeminen. Tällöin tullitoimenpiteiden kohdistamisen kannalta tärkeä tieto matkustajan henkilöllisyydestä jää epävarmaksi johtuen ensinnäkin matkustajalistojen epätarkkuuksista ja siitä, ettei maahan saapuva yksittäinen matkustaja ole enää identifioitavissa rajatarkastusten perusteella.

Jotta ennakkotietoon ja sen käsittelyyn perustuvat tarkastukset on kohdennettavissa oikeisiin henkilöihin, on rajatarkastusten poistumisen korvaavana toimenpiteenä otettava käyttöön kattava kameravalvonta tarkastuskohteiden identifioimiseksi ennen saapumista tullin tarkastusalueelle.

Vastaavasti kattavaa kameravalvontaa edellyttää Resurssikartoitus-työryhmän esityksen mukainen perusvalvonnan siirtyminen liikkuviin ryhmiin, koska sellaisten tullin toimintapisteiden, joissa ei ole pysyvää miehitystä, määrä tulee lisääntymään entisestään. Tullin tyhjänä olevissa toimipisteissä tulee säilyttää riittävä tarkastusmahdollisuus (valvontateknikka ja tietoliikenneyhteydet), mikä puolestaan edellyttää kehittyntä tilavalvontaa. Kameravalvontaa tulee kehittää myös miehityillä tulliasemilla työturvallisuusnäkökulmasta. Lisäksi perusvalvonnan liikkuvien ryhmien työturvallisuusjärjestelyt edellyttävät kameravalvonnan järjestämistä mobiilisti kuljetuskaluston yhteyteen.

Kattavan valtakunnallisen kameravalvonnan kustannukset eivät ole vielä riittävällä tasolla tiedossa, vaan kustannuslaskelmat tullaan esittämään vuoden 2008 budjettiesityksen yhteydessä.

Mahdollista tullilain 20 §:n **ilmaistiloihin** liittyvän muutoksen kustannusvaikutusta ei ole huomioitu esitetyissä määrärahatarpeissa.

3.2.8 Kehittämissuunnitelman mukaiset määrärahat

Kehittämissuunnitelman mukainen määrärahaesitys TTS-kaudelle 2008-2011 tuhansina euroina (28.20.21)

Alla olevan taulukon luvut sisältävät kehityssuunnitelmaan esitettävät muiden lukuun suoritettavien tehtävien vaatimat investoinnit ja vuosittaiset muut menot, Vuosaaren satamaan siirtymisen johdosta aiheutuvat kasvavat toimitilakustannukset sekä Vaalimaan tiealueen kunnossapitokustannukset.

Tietohallinnon osalta esitetään vuosille 2010 ja 2011 lisämäärärahaa suunnitelmien tarkennuttua edellisestä vuosien 2007-2011 TTS-esityksestä. Tullin tietohallinnon kehittämissuunnitelman toteuttamissuunnitelmassa tarkasteltiin vuosia 2006-2010, minkä vuoksi Tullin on perusteltua tarkentaa vuoden 2011 IT-menoesitystä. Heinäkuussa 2006 valmistuneessa suunnitelmassa todettiin, että Tullin vuosia 2007-2011 koskevassa TTS-asiakirjassa esitetyt tietohallintomenot vuosille 2010 ja 2011 ovat alimitoitettut. Alla olevassa taulukossa on esitetty Tullin kehityslaskelman mukainen määrärahan tarve jaoteltuna IT-menoihin ja muihin toimintamenoihin. Tarkempi erittely kehityslaskelman mukaisesta toimintamomentin määräraharapeesta on liitteessä 1b.

KEHITYSLASKELMA	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
TULLILAITOS							
MOMENTTI: 28.40.21	TP	TP arvio	TMAE	TTS	TTS	TTS	TTS
IT menot yhteensä	8,510.667	15,549.600	25,032.000	28,014.000	28,760.000	27,240.000	27,850.000
- atk-tietoliikenne ja käyttöpalvelumenot	5,561.316	5,203.300	9,357.000	12,242.000	12,643.000	13,383.000	13,450.000
- atk-ostopalvelu- ja konsulttimenot	219.925	1,108.500	5,035.000	6,572.000	7,698.000	5,350.000	5,200.000
- puhelinmenot	1,435.846	1,348.500	1,500.000	1,500.000	1,500.000	1,500.000	1,500.000
- atk-laitehankinnat, hankkeet	1,293.580	7,889.300	9,140.000	7,700.000	6,919.000	7,007.000	7,700.000
Menot ilman IT-menoja	125,501.678	126,636.750	128,015.950	128,936.019	126,621.089	125,939.132	123,238.276
Palkat	103,238.209	104,008.850	104,658.550	103,854.319	103,050.089	100,967.132	98,333.276
Muut toimintamenot	19,932.667	19,638.600	21,362.900	20,583.700	21,071.000	22,172.000	22,105.000
Investoinnit	2,330.802	2,989.300	1,994.500	4,498.000	2,500.000	2,800.000	2,800.000
Menot yhteensä	134,012.345	142,186.350	153,047.950	156,950.019	155,381.089	153,179.132	151,088.276
Kehyksen muutosesitys	130,295.000	143,453.000	147,832.000	156,325.000	155,526.000	152,987.000	151,133.000
Kehyksen ja nettomenojen erotus	(3,717.345)	1,266.650	(5,215.950)	(625.019)	144.911	(192.132)	44.724
Säästön käyttö		(1,266.650)	5,215.950	625.019	(144.911)	192.132	(44.724)
Säästöjä jäljellä 31.12.	4,649.089	5,915.739	699.789	74.769	219.680	27.549	72.272
Tullin kehyskommentit 15.2.2006			155,127.000	155,125.000	148,526.000	142,987.000	135,000.000

Alla olevassa taulukossa on esitetty toimintamomentille 20.40.21 eriteltynä muiden lukuun suoritettavista tehtävistä, Vuosaaren satamahankkeesta ja Vaalimaan eriyttämisestä aiheutuvat lisämenot. Tullilaitos hakee muiden viranomaisten lukuun tehtävien töiden rahoittamiseen (865 000 euroa) määrärahaa vuoden 2007 lisätalousarviossa.

	vuosi 2007	vuosi 2008	vuosi 2009	vuosi 2010	vuosi 2011
Yhteensä	865	2 451	1 037	1 231	1 231
Muiden lukuun suoritettavat tehtävät (ed. yhteensä)	865	2 371	457	457	457
Vuosaaren satamaan siirtymisen johdosta aiheutuvat toimitilojen lisäkustannukset		80	210	210	210
Vaalimaan kasvavat vuokramenot			320	484	484
Vaalimaan tiealueen kunnossapitokustannukset			50	80	80

Kehittämissuunnitelman mukainen määrärahaesitys TTS-kaudelle 2008-2011 tuhansina euroina (28.20.70)

Alla olevassa taulukossa on esitetty Vuosaaren satamahankkeen, Vaalimaan liikenteen eriyttämisen ja läpivalaisulaitehankintoihin liittyvät investoinnit.

	vuosi 2007	vuosi 2008	vuosi 2009	vuosi 2010	vuosi 2011
Yhteensä	934	6 281	1 807	3 750	
Vuosaaren satamahanke	934	5 422			
Vaalimaan liikenteen eriyttäminen		259	857		
Läpivalaisulaitehankinnat		600	950	3 750	